

ÜLIÕPILASLEHT

N° 4

PAASTUKUUL

1929

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS.

Aino Kallas: Kogutud teosed I ja VIII.

Meretagant, Ants Raudjalg. 282 lk., hind 3 kr., iluköites 3 kr. 50 s.

Kiirtepild. 154 lk., hind 2 kr. 25 s., iluköites 2 kr. 75 s.

Aino Kallas on ühtlasi soome ja eesti kirjanik, sellepärast soome, et on kirjutanud soome keeli, kuid ained on harilikult võetud Eestist ning üldiselt tundubki, et Kallase looming kuulub täie õigusega eesti kirjanduse hulka, ja välismail on Aino Kallas Eesti tutvustamiseks palju kaasa aidanud.

Seda arvestades on Eesti Kirjanduse Selts hakanud välja andma Aino Kallase kogutud teoseid, et teha eesti lugejaskonnale kättesaadavaks selle välja-
paistva naiskirjaniku toodang.

Neil päevil ilmusid „Kogutud teosed I ja VIII“, varemini oli juba avaldatud IV (Reigi õpetaja). I anne sisaldab peale autori pildi, kokkuvõtliku eluülevaate autori enese sulest ning siis novellide sarja „MERE TAGANT“ Gustav Suitsu tõlkes ja jutustuse „ANTS RAUDJALG“ Job. Aaviku tõlkes, mõlemad eriti huvitavad Saaremaa elu kujutusena. Tõlkijate nimed juba on selle tagatiseks, et tõlgete headus ei jäta soovida.

VIII anne „KIIRTEPILD“ pole tõlgitud, vaid Aino Kallas on kirjutanud selle eesti keeles. Nii siis on siin Aino Kallasest saanud juba täiesti eesti kirjanik.

„Kiirtepild“ toob rea pilte inglise kirjanduslikest ja poliitilistest suurustest, kes kuidagi on lähedal Eestile. Kirjanikest esinevad nimed, nagu: Shaw, Galsworthy, Chesterton, Wells, James Joyce, May Sinclair jne.

RIIGI TRÜKIKOJA

kirjastusel on ilmunud:

Tempelmaksu seadus. Teine täiendatud trükk .	Kr. 1.50
Seadused ja määrused hariduse alal	„ 3.50
Mõötude käsiraamat	„ 0.50

Pealaos:

Album „Eesti Vabariigi loomispäevilt“ Kr. 10.—

*Saadaval igast paremast raamatukauplusest
ja Riigi trükikojast.*

Üliõpilaslaenusid

kindlustate kõige soodsamatel tingimustel

Kindl.-selts „EESTI“

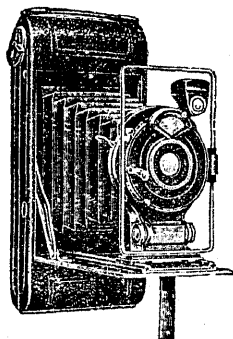
elukindlustuse poliisidega.

Vastutussummad
üle 110.000.000 sendi,
Tasutud kahjud
üle 80.000.000 sendi.

Kõige suurem ja
vanem puht Eesti
ühistegeline
kindlustusettevõte.

Valitsus: Tartus, Suurturg 10, omas majas.

JALGRATTAD

Humber, Phänomen, Starley,
N. S. U., Corvette, Falcon, Toko,
Husquarna, Barbarossa.

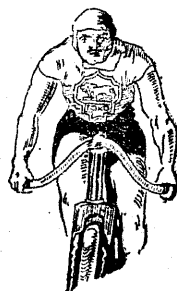
Kõik jalgratta osad alati saadaval.

FOTO

aparaadid, plaadid, filmid,
paberid ja kõik muud
tarbed

Suur valik! Odavad hinnad!

GRAMMOFONID JA PLAADID.

Parlophon, Beka,
His Master's Voice.

Viimased lööknumbrid. Soodsad
tingimused.

Suurim valik Eestis raadio aparaatidest ja osadest.

A.-S. TORMOLEN & Co.

TALLINN

Harju tän. 37, telefon 15-02

TALLINN

A.-S. „SILVA“

Tallinn, Merepuiestee, 17.

Telefonid: oma keskjaam väljakutsega „SILVA“.

Telegrammide aadress: „Silva-Tallinn.“

Igasuguste ehitusmaterjalide, nagu palkide, laudade, lubja, tsemendi, gipsi, katusepapi, katusepleki, igat sorti raua, raudtalade, naelte jne. **ladu ja müük.**

Igasuguste metsamaterjalide ost, ümbertöötamine, müük ja eksport.

Igasuguste naftasaaduste ladu ja müük.

Igasuguste põllutööriistade ja masinate ladu ja müük.

Inglise „Petter'i“ mootorite ladu ja müük.

Th. Flöther'i põllutöömasinate ja riistade ainuesitus Eestis.

Ameerika „FIRESTONE“ autokummide ainuesitus, ladu ja müük.

Ameerika „STUDEBAKER“ automobiilide ainuesitus Eestis.

Ameerika „BROCKWAY“ veoautode ainuesitus Eestis.

O.-Ü. „EMLO“ TALLINN, Pikk tän. 17. Börsekeller. Telefon 16-02. LIKÖÖRI ja NAPSIVABRIK

soovitab eriti:

Konjak

Vieux
Très vieux
Extra

Liköörid

Crème d'Orange f. Ch.
Curaçao
Cherry Brandy etc.

Napsid

Kümmel
Zubrovka
Vodka etc.

— Saadaval igast paremast veinikauplusest Eestis. —

C. PETENBERG TALLINN, Pikk 17 Börsekeller. Telef. 16-02.

En gros

Veini kauplus. Asutatud 1849

En detail

— Pealadu Eestis; —

Madeira: Cossart Gordon & Co.

Portvein: Niepoort & Co., Oporto

Bordeaux: — blancs: Haut Sauternes, Barsac etc.
— rouges: St. Emilion,
Ch. Lagrange — St. Julien etc.

Champagnes: Veuve Clicquot, Mumm & Co.,
Louis Roederer & Co.

Rhein & Moselweine.

Cognacs: Otard-Dupuy ja Hennessy & Co.

Whisky: Black & White.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

V A H E T U S P Ä E V I L

Üliõpilaskonna Esinduse valimised on ainuke võimalus, kus kogu üliõpilaspere saab määravalt kaasa kõnelda Üliõpilaskonna kui organisatsiooni tööle ja tegevusele. Hiljem peab ta rahulduma sellega, mis teevad tema valitud. See on küllalt tõsine fakt. See kohustab asjasse suhtuma vastutustundega ja teadlikult — iga üksikut.

Kuid kahjuks puudub see tõsine suhtumine paljude, väga paljude juures. Teame ju, et ligi kaks tuhat üliõpilast pole jõudnud eneses kasvatada Üliõpilaskonna vastu sel määralt huvi, et osa võtta Esinduse valimistest — nagu osutasid viimased valimised. Tõsi küll: kaalukas protsent neist polnud Tartus, sellega on nende puudumine mõistetav. Aga ülejäänud?

Ometi: kui pole midagi sündinud nii nagu soovivad need huvitud, kas ei tule siis nende seast esimehed kiviviskajad?

Paneb mõtlema, ja vist küll tagajärjetult, millised vahendid tooks välja need puudujad. Igatahes need teisisüüdistavate ja ennastüllistavate plakaadid Ülikooli ja üliõpilasmaja seintel olid selleks võimetud. Koju saadetud samasisulised agitatsioonilehed samuti. Ka „hingodepüüdjad“, kes sõbralikult võtsid iga talutataval käealt kinni, ei suutnud neid juhtida valimiskasti juurde.

Õieti on küll rõõmustav nähe,

et seesugune agitatsioon neid külmaks jättis. On valus tunda ja näha, et meie noores haritlaskonnas leidub savitükke, kes vormitavad vormija soovijärele. Haritlased on ju need tapuvarred, kelle ümber keerduvad ja kellele toetuvad laiad hulgad, rahvamašid. Kujuteldagu, mis sünnib siis, kui toetaja vajab ise hädapärast tuge või rändab iga tuule järele.

Kui inimesel veel üliõpilasena pole eeldusi olla ise, kindlakujuline mina, põhimõtete omanik, millal saab ta siis selleks? Vaevalt kunagi. Kuid selline haritlane pole tõeline haritlane.

Kahjuks on sääraseid haritlasi palju me üliõpilaskonnas. Selles veenab igapäevne elu alatasa. Seda osutasid ilmselt ka VIII Esinduse valimised. Pole paberlikke andmeid, mis näitaksid, palju oli valijate seas neid, kes valisid nagu soovis kaaslane, aga ebatäpne tähelepanugi on neid märkind hulganä.

Kord kunagi kauples Čižikov surnud hingedega. Tänapäeval on kaalus elavad hinged. Mida tühipäisem, põhimõttetu, seda odavam, seda vähem temaga vaeva.

Kas tõesti nii vähe peetakse enesest lugu! Kas pole häbi elatada teise tõekspidest! Aga teisest küljest: kas ei taibata, et on ka kohustus teiste vastu. Eriti küsiksin seda neilt, kes valimiste

ajal vaikselt jäid istuma oma töölaua, aga võib olla ka kohvikulaua taha. Igivanu üliõpilaslikke loosungeid lausub: üks kõige eest, kõik ühe eest! Kui hädavajalik oleks seda põhimõtet istutada tugevamalt me ellu. Ta on ju nii kahvatuma lõõnd.

Üliõpilaskonna Esindus on rakendatud vedama kogu üliõpilaskonna huvidekoormat. Mida tusevamad, vastutusrikkamad ja ülaltoodud põhimõtet kaitsvamad sinna valitakse, seda kindlamais käsits on iga üksiku üliõpilase huvidekaitse. Ainult enesele ja oma kitsale ringkonnale elavate kaasvõitlejate koht ei tohiks seal mitte olla.

Et see ei sünniks, sellepärast peabki iga üksik meist olema valvel — teadlikuna, mõtlevana, hindavana, lühidalt: minaomavana.

Seni on Üliõpilaskonna Esindus vajand päämiselt sihtjooni, asetand roopaid. VII Esindus tegi selles osas juba lõputoid ja algas ühtlasi lahendada üliõpilaskonna keskkorraldama ja parandama üliõpilase olukorda. Nii on mõõdud teotsemis-aasta ses suhtes siirdeajand. Peatselt tõherakenduv Esindus peab seda suunda jätkama juba hoopis intensiivsemalt.

Kuigi me üliõpilase vaimuelu on kahvatu ja ta siseilm kuidagi

imelikult tühi, ometi peab Ül-k. Esindus eeskätt asuma majanduselu korraldamisele, kuna see on kujunend tõsiselt raskeks. Seda on soodustanud üldine majanduslik langemine, aga vägagi kaaluval määral üliõpilaste eneste laiatav, ebaökonomiline eluviis.

Teine ülesanne tuleb jõuda peatselt sinna, et oleks tihedam kontakt üliõpilaskonna ja Üliõpilaskonna vahel. Esindus peab olema ühtlasi ka üliõpilaskonda juhtiv ja kujundav jõud (vähemalt andma viimaseiks üksikuid tõukeid), mitte

ainult puhtpraktilisi küsimusi lahendav organ.

Oleme ju taimelava. Noore riigi võsastik. Kuid tulevikus peavad meist saama talad. Sellepärast tuleb olla valvel, et me verekasvu ei takistaks mingid varjutused, elujõudu ei riisuks eksiteil tammumine. Enne kõike olgu sihid selged ja eesmärgid õiged.

Argu küll keegi kunagi rahuldugu nii vähesega kui, näiteks, üks üliõpilasorganisatsioon hiljuti deklareeris: „kuna jääb taotella küllalt sihte noorel organisatsioonil

Eesti korporatsioonide üldhuvides, siis tahaks loota korp. Indlale veel küllaldaselt aastaid, tegevust ja edu“ („Üliõpilasleht“ Nr. 3, 1929).

Kas tõesti aastad, tegevus ja edu on nii vähesed eest müüdavad? Kas grupp meie haritlasi-naisi ei tahagi lennata kõrgemale?

Palju on tööd Esindusel ja igal üksikul — üksiklasena, üliõpilaskonna liikmena ja ristijana. Peab vastu astuma negatiivsustele ja väetama positiivsuste mulda — et tulevik oleks ilmekam olevikust-minevikust. **Ed. R.**

Lähema tuleviku üliõpilane.

Praegu on soodus aeg seks, et kõnelda lähema tuleviku üliõpilasest. Olud sunnivad meid selle küsimusega tegemist tegema, kuigi meie ise vast seda nii südame ligi ei kannagi. Rohkem ühepäevlastena kõneleme ainult semestri töökavast. Kui viimastki on!

Seisame ülesande ees: kuidas näeb välja lähemas tulevikus üliõpilane ise, tema tegevus ülikoolis, organisatsioonis ja seltskonnas. Mitte praegu, vaid juba mõni semester tagasi oleksime pidanud selle küsimuse juurde asuma. Sest iga mõõduk semester viib meid lähemale olukorrale, kust enam nii kerge lahendust pole leida.

Arusaadavalt küsitakse — mis on siis muutunud, või muutub? Üldiselt peab vastama — kõik! Majanduselu on muutunud ja muutub järjest; ülikooli töö on muutunud ja üliõpilane kui niisugune on hoopis teine kui seda oli üliõpilane kümme aastat tagasi. Vaadeldgem muutusi pisut lähemalt.

Kõigepealt üliõpilane ülikooli seisukohalt. Keskmise vanusega keskkoolilõpetaja on 18—19-aastane. Veel nooremaidki on üsna arvukalt. Nad on oma arenemise seisukohalt kohased ülikooli tööks kõige enam. Õppimine on ladus ja läheb kergelt. Pea on rikkumata ja vastuvõtlik. Ahmitakse teaduse järele ja sooritakse eksamid kerge vaevaga. Nagu ülikooli õppejõud seletavad, on nooremad üliõpilased agaramad eksamitegijad ja vastavad hästi. Läbiloetu või kuulatu on hästi omandatud.

Vanemate üliõpilastega on lugu teine: neil on vast teadmisi rohkem, kuid eksamitel pole nende edu nii silmatorkav. Ka seda on märgata, et nooremad üliõpilased tunduvad rohkem kuulavad loenguid ja käivad praktikumidel.

Kuid kõige selle juures ilmneb nähe, et noori peab veel enam rakendama. Nendel endil on valitsemistahe väiksem. Kooliõpilase iseloom ei kao ja sellepärast tarvitab aastatelt noor üliõpilane järelvalvet ja juhust.

Tähendab — kui seesugused asjaolud ilmnevad, siis peab ka ülikoolis õpingutel olukorra looma, mis üliõpilase hingeelu tabab. Seda tehaksegi. Pea kõik teaduskonnad meie ülikoolis ongi õppetöö ümber korraldanud ja „vabakuulajast“ üliõpilasest on saamas õpilane, selle sõna tõsisel mõttes. See n. n. „kuldne vabadus“ on kadumas ja kaob täitsa — üliõpilaskonnale vastavalt.

Nagu siit näha, on üliõpilase ja ülikooli vahetork juba praegu muutunud. Müidugi üliõpilase enda kasuks. Sellest järgneb juba isenesest üliõpilase enda „ümberkorraldamine“. Üliõpilasel ei ole enam aega mujal viita, vaid oma vabaks ajaks saab ta pidada ainult neid tunde päevase, mis õpingutest üle jäävad. „Vabalt“ äraraisatud semestrid kaovad. Nii astub siis ellu normaalajaga ülikooli lõpetaja 22—24-aastaselt. Vanadus, mil lähemas minevikus alles ülikooli astuti.

Siit järgneb küsimus, kuidas ra-

kendab end elus tööle see 22—24-aastane noormees ja naine. Kas on tal tööks küllalt kogemusi, kas võib teda ühiskond töömehena kohe vastu võtta, kas ta küllalt küps on jne., need on eriküsimused, mis nõuavad käsitlemist teisel.

Ülaltoodust tahaksin edasi minna ja vaadata, mis üliõpilane ülikooli-stuudiumi ajal on endale. Keskkooli pingist tulnud noor inimene on ülikooli astudes nagu omapead. Vähemalt praegu. Varem ei olnud ta seda mitte, sest ta oli elust juba läbi käinud: end pidanud keskkoolist nagu läbi rauma, kõrvalt ülalpidamist teenima, raha koguma ja siis alles ülikooli astuma. Tulevikus ei ole üliõpilane ka enam nii omapead kui praegu. Ta on noor — vanemad on teda keskkoolist nagu oma jõuga läbi viinud. Panevad teda ülikooli, (vähemalt suurema osa üliõpilaste kohta on see maksev), valvavad ülikooliski ta tegevuse ja töö järele. Ta jääb alalisse ühendusse oma koduga. Seda enam, et suure osa praeguse ja tuleviku üliõpilase majanduselu on ta vanemate juhtida. Siin astub ülikool ja kodu tihedasse kontakti ja loob selle õhkkonna, kus võib töötada meie lähema aastate üliõpilane. Praegune osa elab vana ja uue olukorra vahe peal. Sellepärast ei ole siin väljakujunenud piire.

Kokku võttes üliõpilane on kodu ja ülikooli koostöö hoolealune, kui seda nii võib väljendada. Kuid siiski jääb üle aega, mida kasutama peab mujal. Kaldun isikli-

kult arvamisele, et tuleviku üliõpilane kannab endas organiseerumistahet. Seda küll mitte enam selles mõttes, mis varematal aegadel organisatsioonide kandes, vaid hoopis teistel alustel. Endiseaja organisatsiooni vaimu elustamiseks puudub aeg ja raha. Seda näeme juba praegugi. Kuigi elatakse epi-goonina. Tekivad teissugused huvikonnad ja elu liigub organisatsioonides nende huvialade järele. Ainult omavahelistes ja kõige üldisemates küsimustes puututakse üldiselt kokku. Teiseks näib, et praegused organisatsioonide tüübid kaotavad oma vahemaa ja elu võtab igas organisatsioonis ühtlastest vaatepunktist väljamineva tee. Et see nii, selleks on praegustegi organisatsioonide elus küllalt samanaäitavaid sümptome. Sellepärast peavad ka organisatsioonid

revideerima praeguseid kasvatusprintsipi elule vastavalt.

Ja kolmas küsimus — mis on tuleviku üliõpilane seltskonnale. See on kõige kergemalt vastatav küsimus. Juba praegu näeme, et üliõpilane seltskonnas ei mängi seda osa, mida isegi ainult mõni aasta tagasi. Üliõpilase osa seltskonnast endises mõttes on kolmenelja viimase aastaga pühitud. Selle põhjused on üsna loomulikud: kuna meil ülikooli lõpetanud isikute arv on paljudel oludel suurem, kui see vast esialgsel vaatlemisel olema peaks, siis arusaadavalt võtavad ja ongi kohustatud võtma seltskonna töö endi peale need, kes õppimise lõpetanud. Nendel on aega ja oskustki rohkem. Peale selle on ju osa üliõpilasi seltside liikmetena seltside tööst alaealsuse tõttu kõrvaldatud.

Ka teaduda on raske. Sellega on seltskonna vaade üliõpilase peale hoopis muutunud. Seda sellepärast, et ülikooli lõpetanud jõude on juba külluses.

Ülaltoodud vaatekohtadelt tuleviku üliõpilast vaadates näeme üliõpilast muudetuna muutunud olukorras. Kuid ühtlasi sunnib see meid igaühte juba nüüd ümberhinnanguid tegema kõigil nendel aladel. Kui jääme hinnanguga teistest taha, oleme maha jäänud mitmeks aastaks.

Uues olukorras peame ka uuesti orienteeruma. See on praeguse üliõpilase ja üliõpilaskonna suuremate küsimustest. Sellega üheskäivad nähted ja kõrvalnähted annavad palju tööd — igale üksikult ja üheskoos.

A. Peel.

Kuis edasi?

Mõningaid ettepanekuid üliõpilaskorraldajatele.

Viibides ühes maakonna linnas, kohtasin tuttavat talurit, kes pidi maa piiride asjus minema maamõõtja jutule. Mul oli vaba aeg, nii läksin tema kutsel kaasa.

Maamõõtja osutus tüüpiliseks vanaaegse vallakirjutaja välimusega isandaks, ja asjata otsin ma tema näolt intelligentset joont. Ta oli nii süvenend oma töösse, et silmi tõstmata, käskis meil oodata. Nagu, varsti selgus, kriipseldas ta paberilehele naise nägu. Talur ootas veidi, kõhatas siis ning hakkas mind tutvustama kõrgele isandale. Maamõõtja tõstis aeglaselt pilgu, vaatas kaunis tähtsalt mulle otsa, ulatas aga siis käe ja lausub:

— Ah akadeemiline kodanik? Noh, siis olete ju ka kaasvõitleja.

Ja, ta oli kaasvõitleja: oli lõpetanud endise keskkooli 4 klassi — praeguse algkooli ulatuses, käind siis Pihkvas maamõõtjate koolis — „stud. trig'ina“, nagu ta ise räägib — siis praktiseerind laial Sarmatsia maal ning, optandina kodumaale jõudes, ühe haridusministri — Kartau? — määruse põhjal vastu võetud täieõiguslikuks üliõpilaseks. Ning organiseerus

muidugi, sest oli ju tal seks õigus: ta on üliõpilane.

*

Tulen kevade „Sõnavara“ raamatuarist ja näen teineteisele vastutulemas kaht noormeest käed pükste taskus, kaabulott silmadele kistud, ning järgmiselt juttu algamas:

— Mis sa tilgud, Mihkel? Kas lähme jälle „kesvoli“ pääle?

— Ära plära, pea molu, oli vastus. Parem ütle, kas ise oled kodust raha saand?

Üks neist oli Tartu vürtsipoodniku poeg, vististi filosoof, kui ma ei eksi, teine pärit — Lõuna-Eesti ühest alevikust, kus ta lõpetand keskkooli, tulevane avalik tegetelane — jurist. Mõlemad on „põhimõttelised metsikud“ — organiseerimatud. Ka üliõpilased.

*

Pepleri tänaval jalutavad kaks purutähtsat üliõpilast, mingisugused uued värviteklid kuklas, ühel tugev kadakane kepp käerandmel, teisel pihus.

— Kas suitsu tahad?

— Ei tea, vastab teine, näita

mis sort sinul on, vast s — pa-berossid?

— Lõuad! Õhtul jood niipalju kui jõuad!

Vaikus. Peatatakse Bergi akna ees ning vaadeldakse midagi, nähtavasti värvi-brelokke.

— Kas Maksile oma võla ära tasusid?

— Mis see sinusse puutub?

— Õhtul räägiti konvendis — võib tulla kaebus ja skandaal.

— Mis kaebus? Ega Maks meie organisatsiooni liige pole, et ma sõna pean pidama.

Ja, ka üliõpilased.

*

— Tervist, ksv! Mis sa mürad teha?

— Mida tühja — teenin hädaga.

— Sool! Ja palju sa's teenid ka?

— Ikka alles 4000.

— Siis võid ehk laenata 500 marka?

— Ei saa, ei saa, tead, et olen perekonna inimene.

— Ära ole naljamees! Kus sa teenid? Kas mina ei saaks ka kuidagi sinna?

— Ja, oleks sa meie mees...

Kui oleks meie mees... meie

organisatsioonist, meie erakon-
nast...

*

Kolm üliõpilast istuvad ühe
organisatsiooni vabanenud „börsi“
paiga aknal, suitsetavad ning aru-
tavad valjult nii:

— Kas sa's Antsule auku pähe
rääkida ei saand?

— Ja, kui ta ütleb, et „kaht-
lane on, aga katsume“, siis on
lootusetu. Kohe ei tea, mis teha:
hääs lootuses lõime summakesed
puruks ja nüüd läheb vekslel Si-
saski juures protesti.

— Mis viga siis on, et ta ei
anna? Eks rääkinud siis Heim-
bergiga?

— Mul ei olevat niipalju ek-
sameid tehtud nagu vaja. Ei saa
pikaajalaenu ega vekslile.

— Noh, siis võta kellegi teise
nimele! arwab kolmas.

— On juba katsutud, kuid vi-
listlased on saand niipalju pü-
gada, et keelduvad allkirja and-
mast uueks laenuks.

— Kah vilistlased, kurat! Vaa-
ta, kui astume välja, siis maksku
aga meie vanad arved kinni —
mis meilt võtta!

Ka iseloomustav, eks ole?

*

Ülikoolist väljub tüse poiss,
nii umb. 25—26 a. vanuses, pa-
litu hõlmad laiali, puhu taskust
näha konsepti serv, eemaletõu-
kaval rasvasel kuupalgel õnnelik
naeratus.

Polikliiniku kõrval seisab väi-
ke mees, raamatud kaenla all.

— Poiss, kus koolis sa oled
käinud?

— Algkoolis, vastab imestund
õpilane kartlikult.

— Mina lõpetasin praegu üli-
kooli!

Jõngerman ei vasta midagi,
ta on veel nii rumal, ta vaid au-
kartlikul pilgul vaatab tähtsale
mehele järele.

Kas mõtleb ta: mil jõuan mina
nii kaugele, et olen nii ka tark?

*

Referaadi õhtu. Teemiks „Kesk-
kooli puudused“.

— Paha on veel see, ütleb
kõneleja, et meie keskkoolides,
eriti maal, leidub rohkuses õpe-
tajaid, kes ise pole keskkoolist
kaugemale saanud, kuid kes saa-

davad oma õpilasi kõrgemasse
õppeasutisse. Nad ei tunne su-
gugi emakeele õigekirjutust...

— See pole veel midagi, kat-
kestab teda noor vilistlane, kesk-
kooliõpetaja, kevadel küsis üks abi-
turientide eksamineerimiskomis-
joni liige õpilaselt: Kes oli Põh-
ja-sõja võitja? Vastus oii: „Pee-
ter Suur!“

— Mis on's siin imelist?

— Noh, kas sina ka ei tunne
ajalugu? Napoleon, teadagi!

Selgub, et noor vilistlane tõesti
on veendun'd, et Eestimaa lang-
es Vene võimu alla Napoleoni
süü pärast! Muide, ta — noor
vilistlane — on tubli matemaatik.
Ta on lõpetand ühe maa kesk-
kooli ning — nii räägivad kurjad
keeled — õpetand seal eraviisil
oma tudengist matemaatika õpeta-
jale trigonomeetriat ja algebrad.

*

„Vanemuise“ puhvetis istub
tantsutunnil kaks akadeemia-ko-
danikku õllepudeli juures.

— Mis sa nüüd kavatsed? kü-
sib vanem mees.

— Ei tea, sõber. Ülikool on
selja taga, kuid väljavaateid tee-

Üliõpilaslauludest.¹⁾

Eesti üliõpilaslaulikuil on võrdle-
misi lühike, nelja-viieaastane ajalugu
seljataga. See on liiaks lühike sel-
leks, et paralleele tõmmata vanemate
ülikooliomaadega L-Euroopas. Selle
aja jooksul ei ole jõutud üliõpilaslau-
lu alal omandada niipalju uut, mis tõstaks
teda välja omapärase üksusena nagu
on seda mujal.

Viie aasta jooksul on ilmunud kolm
üliõpilaslaulikut. Esimene neist, mis
ilmus a. 1924, on esimene kogu üli-
õpilaslaulude alal, sisaldades koos-
seisus 100 laulu. Sihhiilus, mis väl-

1) Käesoleva kirjutisega „Üliõpi-
laslehe“ veergudel tahan käsitleda mõ-
ningaid tähelepanekuid üliõpilaslau-
like ja üliõpilaslaulude alal. Üldiselt
peab tähendama, et nimetatud küsi-
mus liig vähe käsilitust on teinud
„Üliõpilastehes“, kuna laul üks erili-
sem ja omapäraneim foon üliõpilas-
elus on. Põhjasi selleks kirjutuseks
annab ka äsja enne jõuluisid ilmunud
kolmas üliõpilaslaulik. Ühtlasi esi-
tan võrdlusi kahekümnest inimesti-
õpilasorg-ist hangit enamkauldavate
laulude materjali kujul.

jendatud eessõnas, on kõrvaldada
Eestis iseseisva laulukogu puudu-
mist ja rahuldada üliõpilasringkondi
puuduva lauluvaraga. Esimesest üli-
õpilaslaulikust ei saa välja lugeda ka
neid sihihtlusi, mis teed mõõda peaks
arenema tuleviku üliõpilaslauk. See
on ka arusaadav, kuna ei teata, mil-
list pinda ta väljaspool üliõpilaskon-
da leiab. Huvitav oleks märkida
mõningaid iseloomustavaid jooni lau-
lude alal, viisi, sõnastuse kui ka laulu
iseloomu seisukohalt. Eestis viisid
moodustavad ümmarguselt 50% koos-
seisust. Järgnevad saksa, soome ja
teised. Andmeid siin ei saa täpselt
lugeda, sest viiside määramisel teeb
raskust nende kuuluvus ühe või teise
rahvuse hulka. On viise, mida peat-
akse tüüpiliseks eesti algupäraks,
põhjenevad kas täiesti või osaliselt
võõrselt laenat motiividel. Üldisi pilte
see siiski ei muuda. Sõnastuses on
esimesel kohal eesti algupära, millele
järgnevad saksa ja soome, kolmete
kujul. Üldiselt näeme, juure lisades
saksa laulud, et need on domineerival
kohal. Laulu iseloomult moodusta-
vad rahvuslikud ja kodukohaga seotud
laulud 30% koosseisust. Teis-

test on pidu-, jõoma- ja armastuslau-
lud enamuses.

Teine üliõpilaslaulik, mis ilmus
aasta hiljem, loob sihihtlusi, et olla tee-
rajajaks ja tihiks järgnevaite. Lau-
lude ülddarv, saksa laulud kaasa ar-
vatud, on kasvanud ligi kolmekord-
seks. See laulik seab omaie ülesan-
deks saada täielikuks Eesti üliõpilas-
laulude koguks, kusjuures seda ka-
vatsetakse täiendada igal semestril
üksikute poognatena, mis sisaldavad
selleks otstarbeks saadetud soovita-
vaid laule. Võrreldes esimese üliõpi-
laslaulikuga, näeme, et eesti viise on
suhteliselt vähem laulude üldarvust,
siiski enamuses. Järgnevad saksa,
soome ja teised. Sõnastus on pea
samane. Laulu iseloomult on rah-
vuslikud laulud arvult tõusnud. Üld-
diselt on laulud palju mitmekesisemad.

Kolmas üliõpilaslaulik on käes-
oleva aja loomine. Laulude üldarv
on eelmisest tunduvalt suurem, 350
laulu ümber. Sihhihtlused langevad pea
täiesti kokku teise üliõpilaslauliku
omadega. Ünsi, eestikeelseid laule
ühes soome lauludega, on juure li-
nud 60 ümber. Saksa laule 25 ümber.
Pääle selle on kolme riigi laulud.

Impromptu noore kirjamehe surma puhul.

Ei olnud suur Su luule vara,
Liig nõudlik ka ei olnud Sa;
Ent siiski valus, et nii vara
Su kevadine sarkofaag.

Küll süda ütleb: pole õige,
Et nõnda lämbuks elu noor,
Kuid surm, kui ametnik, ükskõikne
Ja hajuv leinajate loor.

Modestne noorur, Artur Roose,
Su päralt olgu paradisi:
Sa oled tõmmand tühja loosi
Me maise elu loteriis.

21. III 29.

Vilmar Adams.

Viiside suhteline koosseis on muutmatuks jäänud. Eesti algupärane sõnastus on vähenenud võõra tõlke kullul. Iseloomult, rahvuslikud laulud esinevad vähemas ulatuses võrreldes eelmistega. Huvitav oleks siinkohal märkida puht-tudenglaule. Olgugi et ei tarvitseks olla laule suurel määral, mis üliõpilaselu ülistavad ja iseloomustavad, neid on siiski vähe. Saksa laulud selles suhtes on palju eelistatumas seisukorras. Kolmandalt üliõpilaslaulikult võiksime vast nõuda rohkem kui ta pakkuda suudab. See on käesoleva aja looming ja vahe teise ning selle ilmumise vahel on kolm aastat, mis küllalt suur selleks, et rohkem omapärasemat pakkuda. Sellelt seisukohalt välja minnes ei saa ütelda, et ta rahuldaks üliõpilaskonna huve, eeskätt just organiseeritud üliõpilaskonda. Kuid seltskonnalaulikuna vastab ta täiel määral oma ülesandele. Ei ole küllalt arvestatud laulude iganemisega, sest teise üliõpilaslauliku laulud on täielikult ka selles. Need on põhjused, mis teevad lauliku hinnaliselt vähem vastuvõetavaks. Uute laulude juuretulek ei ole niivõrt ülekaaluv, et sunniks

endise lauliku asemel uut mureisema. Nüüd on ta rohkem neile määratud, kellel laulik pole. Positiivne külg ja tervitatav nähtus, mis suurt tähelepanu väärrib, on see, et need kolm laulikud on kõik me suurimast intiimorgist välja võrsunud. See on tänuväärt töö, mida üks organisatsioon kunagi on suutnud pakkuda, kuna teised arvustaja osas on püsinud.

Võrdlusena üliõpilaslaulikuile tahan käsitleda kahekümnes intiimorgis enamlauldavaid laule. Enamlauldavate laulude materjal on hangit 9-st korpist, 8-st seltsist ja 5-st kogust. Pean alguses tähendama, et neid tähelepanekuid, mis sellest materjalist välja saab lugeda, ei saa üldistada loomulikult tervikulise organiseeritud üliõpilaskonna peale, sest andmed ei ole pärit kõigist orgidest. Teatava ülevaate andmist võimaldab see küllaldaselt, et mõningate järeldusini jõuda. Märkusena olgu tähendatud, et üksikorgide nimetamisel neid nimeliselt ei avalda, teiseks: orgide nimetamisel 20 eelpoolnimetatut mõtlen.

Omas enamuses on orgide enamlauldavad laulud pärit üliõpilas-

laulikus olevaist. Huvitava pildi saame kui tõmbame ühiseid jooni kõikides orgides enamlauldavate laulude kohta. Koostades eesikeelsed laulud indeksilangusejärjekorras, saame järgmise nimestiku: „Rahvahulgad tulge kokku...“; „On elu meil üttrike ilmas...“; „Mustlaseks ma olen sündinud...“; „Lossis nimega Gradesko...“; „Kus pidu ilal peetakse...“; „Jõe kaldal istub kalamees...“; „Kui on jõudnud sügise...“; „Mul ukse küljes väike kell...“; „Siidilipp ja hõbepurjed...“; „Enne veel kui kustub eha...“; „Laul vaikind ja oisa on lõppenud viin...“; „Sitte õlli kello kaksitoista öölla...“; „Rõõmus üliõpilane...“; „Me elu jääb mõistmatu aktiks vist küll...“; e. t. c. Huvitav on siin tähelepanna, et eriti punase joonena läbib organisatsioon „Rahvahulgad...“ Üldiselt kõige traditsioonilisemad: „Gaudeamus...“ ja „Aeg kaob kiirelt...“ on sellest nimestikust välja jäetud.

Saksakeelseist enamlauldavaist laulest indeksi languse järjekorras oleksid: „Ich gehe meinen Schlendirian...“; „Brüder, trinkt einmal...“; „Im schwarzen Walfisch...“; „Mädel,

nistuse saamiseks pole alul minigisuguseid. Kahju, et mul puudub meil nii hinnatud habe ja aastad.

— Ja, nüüd teenivad kutsealalised, nagu rätsepad, kingsepad, poesellid jne. Vaimline töö end ei tasu.

— Oleks ma arst! Kogu maailm oleks siis lahti... Või tehnik... Oh oleksin ma sakslane! Kuis meie baltlased vastastikku teineteist toetavad ja kuis nemad töötavad! Kibeduse tunne paisub, kui mõtlen, et kodumaal oma haritlasest ei hoolita.

— See on osalt õige. Meil kasvatatakse kommunismi. Ei ma mõtle seda vene kommunismi, vaid palju hädaohtlikumat, mis tõusmas haritlaskonnast.

— Miks mitte ka vene kommunism, kui sealtpoolt maksetakse, siin aga pead virelema. Pead kuulama mõjurikkasse organisatsiooni, mõjurikkasse erakonda ning lisaks sellele peab sul olema ka väljaspool sõpru ja toetajaid — vahest alles siis pääsed haritlasele enam-vähem vastavale tasuvale tööle. Kahju, et ma ei tunne mingit käsitööd.

— No noh, on's nii hull see olukord?

Ei tea. Ent kindel on, et nii ei räägi üksnes need kaks seal

„Vanemuise” puhvetis. Vahest on palju asjatut nurinat, ajavaimu virisemist, vahest aga ka ivake — kurba tõtt kogu olukorras.

*

— Mis sa arvad meie praegusaja üliõpilastest? küsin ühelt vanemalt vilistlaselt.

— Sa mõtled üliõpilaste tasapinda? See on kaunis madal. Sõja ajal oldi koolipoisid ning nähti palju seda, mis avatles ja kõigiti lödvendas. Nüüd kus nood noored vanemate silma alt pääsend vabadusse, purskab see välja, mis harilistes oludes haritlase elus aset ei leia. Suur süüd on siin ka väga nõrkadel keskkoolidel ja kasvatusoludel. Mis hääd võib tulla alevi poodniku „pansionist“! Omal ajal oli iga üliõpilane omaette mees, eeskju. Polnud mehed üksnes. Karl Preisberg, Karl Kirp, Naano — pea kõik olid haritlased. Nüüd otse torkab silma üldine passiivsus, tühjus, mittemidagitegemine, teadmiste ja ideede puudus. Mina ei saa kuidagi üht osa praegusest üliõpilaskonnast pidada ülikooli jängri nime vääriliseks. Ametlikult ju võidakse olla üliõpilased... Puudub intelligent, kombed, teadmised, arusaamine auasjadest jne. Nii vaimulagedat, ükskõikset ja pääliskaudset tudengi elu pole ma veel näind. Kultuurist on nüüdsel noortel vähe

aimu, kõnelemata tsivilisatsioonist.

— Oluline on ka see, et paljud on õhulised olendid, kes elu ei tunne.

— Ja, see on ka õige. Ellu astudes ollakse saamatud, naiivid lapsed. Aga elu ja konkurents nõuab tegevust, oskust, hoolt... *

See on väike kimbukene, vaid killukesi üliõpilasküsimusist, kuid nendeski, õelgem avalikult, on kibedat tõtt. Olgem neis teadlikud ning ärgem pangem pahaks, kui nad valusalt puutuvad otse meisse enestesse. Need pole autori väljamõeldus, fantaasia-vili.

Tunnistagem enesele, et palju peaks olema sootuks teisiti. Rahva ja omeriikluse nimel tuleb otsida väljapääsu udust päikese poole, elu juurde. Aeg on esitada enesele sihte, mille niidid ei ulata kõrtsuima, kohviku tühjusse ja kergemeelsesesse võla tegemisse ning sama kergesse raha loopimisse, pinnapäälseesse studeerimisse ja haritlase mõiste mahakiskumisse.

Kuis edasi?

Milliseid samme astuda pääsemiseks seisukorras?

Oleks õige, minu arvates, kui katsutakse leida abi välismaalt.

Kuis see oleks mõeldav aineliselt ja vähese keeleoskuse pagasi juures!

Peaks võimalik olema ekskur-

mach kein schief's Gesicht...“; „O alte Burschenherrlichkeit...“; „Aus den teuern Elternarmen...“; „Bringt mir Blut der edlen Reben...“; „Der Sang ist verschollen...“; „Reich' mir, o Knabe, den Becher...“; „Keinen Tropfen im Becher mehr...“; „So pünktlich zur Sekunde...“; „Warum soll' im Leben...“; „Allemaal kann man nicht lustig sein...“; e. t. c. Siin läbib punase joonena organisatsioon „Ich gehe meinen Schlendrian...“.

Võrreldes korp-ide ja seltside enamlauldavaid laule võib tähele panna järgmist erinevust. Korp-ides on esikohal pidu- ja joomalaulud, kuna seltsides üldisemad meeleolulised laulud esikohal seisavad.

Huvitav on ka võrdlevat joont tõmmata nais- ja meesorg-ide vahel. Naisorg-ides on lauludes tundeline joon eriliselt silmatorkav, kuna meesorg-ides see puudub. (Pooleli)

V. Kuusberg.

Üliõpilasmaabi rahvusvahelised õppenädalad Dresdenis.

1927. aasta 6—14 juunil peeti Dresdenis esimest rahvusvahelist üliõpilasmaabi õppenädalat, mil 1) selgitati üliõpilasmaabi ülevaid sihte ja selle, suurt tähtsust üliõpilastele nüüdsel majandusliku kitsikuse ja intelligenti üliproduktiooni ajastul; 2) harutleti põhjalikult vastavais komisjones hädavajalisemaid üliõpilasmaabi ettevõtteid. Üksikasjalised põhimõtted ja otsused on neis komisjones vastu võetud: 1) kooperatiivse üliõpilasköögi, 2) tervisliku abiandmise, 3) rahaliste toetuste, 4) üliõpilasmajade, j. m. teostamise ning korraldamise kohta. Mainitud üliõpilasmaabi õppenädalal käsitatud referaatidest ja vastuvõetud otsuseist annab kaunis põhjaliku ja kujuka ülevaate äsjailmunud informatsioonibrošüür „Studentische Selbsthilfe“ (I vihk).

Neil päevil tuli Eesti Üliõpilaskonnale kutse, saata omi asjast huvitatud esindajaid teisele rahvusvahelisele üliõpilasmaabi õppenädalale, mis peetakse 2—10

juulil 1929. Dresdenis. Õppenädala päevakorras on:

1) Ühistegelikud majandusettevõtted, üliõpilasköögid, klubid, üliõpilasmajad.

2) Rahalised toetusasutised, mis kuuvad kogu üliõpilaskonna valitusse. Hädaabi, stipendiumid, laenukassad ja haiguskindlustus.

3)—5) Muid üliõpilasmaabi haaravaid elulisi küsimusi.

Õppenädalast osavõtjail on võimalus soodsail tingimustel kasutada ühis- ja üksikortereid. Samuti on õppenädala töö nii korraldatud, et esindajatele avaneksid võimalused osa võtta kõigist eriülesannetega koosolekuist ja komisjoni-istungest.

Et Eesti Üliõpilaskond on teostamas tähtsaid üliõpilasmaabi küsimusi, siis võivad nii Esinduse ametlikud esindajad kui ka muud asjast-huvitatud kaasvõitlejad omandada sellelt õppenädalalt kasulikke näpunäiteid ja õigeid suunitusi kohapealse omaabi korraldamiseks.

sioonide kujul. Ei teeks üles-
saamata raskusi organisat-
sioonidel korraldada oma liik-
metele õppereise seks asutatud
fondi najal. Tunnen mõndagi
organisatsiooni, kus raha just üle
ei voola, kuid õllekapp, vein, kon-
jak jne. küll. Miks ei võida iga-
kordse, kas või õlletarvitamise kor-
ral, ksv. maksa „Välismaa kas-
sasse“ sel puhul seks kindlaks
määratud sunduslik osa? Õlle
ostmisel näit. 25 senti, veini tar-
vitamisel 50 jne. Kui leidub raha
alkoholi jaoks, siis leidub seda
ka kultuurseks sihiks. Ühtlasi
piiraks see liigset joomist ja al-
koholi kurjasti tarvitamist. Lõp-
peks võiks määrata igal semestril
väike repartatsioon, millest peak-
sid võtma osa ka vil., vil. Suve
alguks kogunud summa antakse va-
lituile võõrsil sõiduks kaasa: Ei
usu, et säärasel moodusel aja jook-
sul poleks positiivseid tulemusi.

Milleks ekskursioonid? Igata-
hes mitte pesu ostmiseks ega vä-
lismaa lokaalides raha purustami-
seks, vaid kõigiti — silmaringi
laiendamiseks ning kultu-
tuuroolude ja elu tundma-
õppimiseks. Ning mingi ala,
a meti õppimiseks. Lääne-
Euroopas võib palju uut ja huvitavat,
kultuurset õppida, mis meil
alles puudub, kuid mis aja jook-

sul ka meil maksvusele tuleb.
Miks peame aga ootama ning
mitte kohe kinni haarama võima-
lusest.

Kes vähegi võõrsil ringi vaatab
ja vaadata tahab, see leiab sealt
ala, mis kodumaal elluviiduna ta-
sub enese suurepäraselt — meil
nende alade alles veel puudumise
tõttu. Näiteks: hambatehnikud
teenivad meil võrdlemisi hääd
raha. Miks ei või ka üliõpilane
siirduda sellele alale, õppides
Austrias või Prantsusmaal? Meil
pole ühtki korralist moe- ja kü-
baraäri. Miks ei või meie aka-
deemilised naised õppida küba-
rategemist ning arendada oma ja
rahva maitset, õppides Prantsus-
maal? See on lihtne, tululik ning
lõpmata väikest kapitali nõudev
töö-ala. Sääraseid ametialasid lei-
dub võõrsil palju, mida lühikese
aja jooksul — igale tema huviko-
haselt — võimalikomandada 2—3
kuu jooksul ning siis kodumaal
tööle asuda. Töö ei ole häbi asi.

Tartu Kristlike Üliõpilaskoondiste

korraldusel peetakse sel suvel
3.—7. juulini Suvekonverents.

Päevakorras on mitmesugused reli-
giöös-kõlblad küsimused. Edaspidi
teatakse sellest lähemalt.

Grillparzeri „Sappho“ Vanemuises.

Viimane esietendus vääris tähelepanu
kolmesuguses mõttes. Esiteks viis ta
alnevallalt kaugelt tagasi antiik-aega,
teiseks tutvustas ta tartiase teosega, mil-
les pr. L. Reiman Helsingis mineval
aastal edukalt gastroleeris, kolmandaks
võimaldas see tutvuneda säältkü üle lahe
tulnud noore näitleja pr. R. Tammega.
Juba eesriide tõusnud hoovas lavalt
vormitüsedust. V. Haasi lavaehitus
oli maitsekas, stiilne ja otstarbekohane.
Roosipõõsas kesk külma kivimassi mõjus
sümboolsena. Sama stiilipuhtust võib
margata ka koori aetuses ja liikumises.
Ainult üksikud mehehabemikud olid liiga
nooruslikud. Neitsid-orjad aga mõjusid
üsna sobivalt. Ka pr. K. K. K. K. K.
hästi vormis ja kiirgas hingelikkust stsee-
nis Melita ja ümmardajatega.

Kuna teos vormilt oli mahutatud
monoloogidesse ja dialoogidesse, siis
näitlejad riskerisid siin sattuda tühiku-
tesse. Väljastelt sündmustelt võrdlemisi
kehv, võitlus oli koondunud põhimõttel
Sappho hinge. Selles süttus suur ja

kuum armastus, siingi ärkas armukade-
dus, arenes kulminatsioonini ja vaibus
siis, vaibus ja kustus — surmaga me-
relainetes.

Liina Reimani mängus ei esine
kunagi tühikuid. Ta on meie hingelisim
näitleja, suudab osadesse kogu olemusega
sisseelada, mis ongi ta paelumise sala-
dus. Kuigi realistlikkudes osades ta
häälekäsitlusviisis mõnikord manee-
ri välja lugeda, siis osades nagu „Sappho“
ei või sellest juttugi olla. Liina Reiman
ilutseva jumaliku luuleandega varustatud
Sappho ja tema armastuse ihas vaevleva
Sappho skeemid olid puhtad ja selge-
piirilised.

Neiu Tamme esinemine Melita-
na oli õnnelik. Noorel näitlejal on
soodne hääleulatuse, hääle moduleerimis-
võime ja eksimatutundmustega värvi-
mine. Ta säilitas tugeva distantist orja-
tühikuid ja kõrge emanda vahel, ei lan-
genud liigseisse ekspressioonidesse (nagu
tavalliselt debütandid) ega kaotanud het-
keksi lavarahu. Armastusestseenis
Phaaniga oli eriti miimiliselt ja žestides
väljendusriikas (käed!). Tahaksin tunnusta-
da teda õnnelikuks vastumängijaks Liina
Reimanile.

Palju maksab elu Lõuna-Prant-
susmaal? Minu andmeil saaks
seal tudeng mõnes linnas elada
3—4000 s. kuus, seega odavamalt
ku Tartus. Pariisis ja Põhja- ning
Kesk-Prantsusmaal on elu palju
kallim (5—6 korda).

Palju maksab sõit? Raudteed,
üle Itaalia (Saksamaa kaudu
märksa kallim), kui kasutada turisti
pabereid, maksab sõit III klassis
Nizzasse (Nice'i) umb. 9000 senti
harilikule reisijale. Ekskursiooni
korral, üliõpilaskonna välistoim-
konna kaasabil, tuleks see sõit
vahest 3000 s. Kolmekuulise Prant-
susmaal või Itaalia Rivjeeras vii-
bimise järele kogutakse jälle kokku
ning sõidetakse ühiselt tagasi.

Ei usu, et hääle tahtel ei saada
üle keeleliselt! Aiguses on
raske, hiljem edeneb keele õppi-
mine kohal jõudsalt.

Selle kõige tulemus?

Saadakse kultuursemaks, nä-
hakse midagi, õpitakse tulutasuv
amet ning — tõstetakse tunduvalt
meie haritlaskonna tasapinda.

Need on pääliskaudsed read,
kiirelt kirja pandud, kuid loodan,
et neis leiab lugeja midagi järele-
mõtlemiseks.

Tõeks jääb: võivad need rah-
vad ja nende liikmed, kes taha-
vad midagi õppida üksteiselt.

O. R.

Ma ei kahtle „Sappho“ edus, kui
mitte Phaanis ei pesitsenud äpardus.
Ikka ja jälle tuleb rõhutada, et hr. Põ-
der ei sobi tuudeliste noormeeste
osadesse. Phaan armastab Sapphos
jumalust, Melita aga inimest. Siin tuli
teha kindel vahe. Hr. Põder aga luule
ja kandlemängu jumaldajana poseeris,
poseeris halvasti, kohati rõhutas lauseid
valesti, värvis kangelaslikkust temale
omase nutuse põhitooniga, venitas tar-
betult üksikute sõnade lõppe, kohati aga
neelas silpe . . .

Armastuses Melita vastu aga polnud
uskumapanev.

Lavastaja hr. Mettus oli lavaehit-
tust liikumiseks hästi rakendanud, mis
eriti silma paistis võitluses Sappho ja
Phaan vahel. Muidugi ei ulata lavas-
taja käsi sinna, kus vana lavapraktikaga
näitleja satub maneeridesse, tõuseb iga
silmapilk varvastele, tardub tühjadesse
poosidesse ja . . . lõõtsutab . . . lõõtsutab . . .

Ei oleks ka vilga teinud, kui hr. Ra-
tassepp oma Rammesi natuke omapä-
rasemalt oleks välja joonistanud. Ma ei
kahtle „Sappho“ edus, kui mitte
Phaan . . .

Br. P.

Meie ja meie nimi.

Nimi ja isik, need on kaks lahutamata sõpra hällist hauani. Nimi ja isik on niivõrt kokku kasvanud, et nime nimetamisega tekib kohe kujutus ka vastavast isikust. Tüüpiline nimi võib kujuneda isegi kollektiiv-nimeks kogu rahvale või selle osale, nagu näit. eesti Mats, millega sakslased ja saksakult rääkivad linnakodanikud nimetasid maalt pärit olevat kohmakat talupoega. Nimi on see „etikett“, mis indiviidi massist eraldab.

Loodusrahvastel on sageli ainult üks — ees- või hüüdnimi; alles hiljem seltsib sellele perekonnas — siis sugunimi, mõtte andmine on tingitud välistest formaalsetest asjaoludest. Nii jääbki harilikult massi hulgas sugunimi teisele kohale. Kultuurrahvaste juures, kus üksik isik suuremat osa mängib kui mass, oleme aga harjunud tutvuma vaid perekonnanime kaudu; kuna eesnimi jääb ikkagi intiimsemas ringkonnas tarvitataks. Üldsusele säilitakse sulest sageli ainult esimene nimetat.

Nii siis perekonnanimel on kultuurinimese juures suurem tähtsus kui eesnimel — ja üksikinimesel seda enam, mida rohkem ta erineb massist.

Vanadel kultuurrahvastel, kelle arenemistee olnud vaba võõrast survest, on traditsioonid, mis kindlalt määravad isiku suhtumise pere- ja sugukonda, sageli nii isa kui ema poolt. Need traditsioonid on seotud kõigepeält rahva iseloomu ja keelega, mis nimeleegi vajutavad ühtlase ja iseloomustava pitsati.

Nii tunneb iga haritud inimene juba nimest, et näit. Publius Cornelius Scipio oli roomlane, Tolstoi venelane, Schiller sakslane jne., ilma et leksikoni tarvitseks tarvita. Esimesed on algupäralt rohkem rahvusvabellised ja omavad vähem ühtlase mulje ühe rahvuse piirkonnas.

Meie rahvuse kultuurilisele arenemisele andis suuna sakslaste koloniseerimine Läänemere mail.

Seega ei saa ka mingist sugunime omapärasest traditsionaalsest arenemisest juttugi olla. Ristinimed, mis ühes koloniseeritatega sisse toodi, on muutunud ajajooksul tundmatuseni — ja saanud rahvapäraseks; ei haava seega enam kellegi kõrva ega enesetunnet. Seda ei saa aga öelda palju hiljem antud perekonnanimedele kohta, mis oma väärpärase kuju seda selgemini säilitavad, mida intelligentsamad on nende kandjad.

Viis, kuidas nimed anti, kas valis isik selle ise, või õnnistas teda nimeandja pärishärra mõne ilusa Saksa maastiku — või mõne kuri-ositeedilise nimega. Samuti mõõdume sellest psühholoogilisest momendist, kas nimesaaja oli nimeandja lemmik või vihatav. Konstateerime ainult tõsiasi, et suur osa meie perekonnanimedest on saksakeelsed (keda huvitab protsent, vaadaku näit. Tartu Ülikooli isiklikku koosseisu), ja et seda võõrast „etiketti“ kantakse suurima südamerahuga.

Massile oleks see loidus ja suur südamerahu veel andestatav, kuna suur hulk kuuleb oma sugunime aastas vast mõnikord ja kuulevad teised sest sama vähe. Kuid kellele see võõra sildi kandmine otse andeks andmatu on, see on meie intelligents (muidugi eestisoost), eeskätt noor, võimas alati tõttotsiv akadeemiline kodanik.

Ei tahaks suurema osa akadeemilise pere juures küll uskuda, et need berg'id, mann'id ja burg'id nii armsad või nii suure „ajaloolise“ väärtusega on, et neid ümber muuta ei tihata.

Kas ei ole siin liiga palju seda paksunahalisust, mis iga välise mulje päale tõntsilt reageerib. Räägid sellise kaasvõitlejaga, siis on ta valmis põhimõttelikult muutma, kuid et seda kunagi teostada, selleks on „liha nõder“. Siin tuleks teistel kaasvõitlejatel veel palju kihutustööd teha, seni kui veel „vaim on valmis.“

Kuid on üks liik kodanikke, kes oma võõra nime kui rariteedi päale vaatavad; nende meelest

on muutmine kuritegu — ja nime eestistajale on nad lootusetu publik.

Hiljuti lugesime ajalehest (Postm. 13. III 29, nr. 71) ühe meie lugupeetud riigitegelase arvamist, et „nimi meest ei rikkuvat“. Muidugi ei riku, ta võib teda paista lasta veel mõne suurrahva pojana, kuid väikesest kodumaast ja selle üldsusest annab see nime viirvarr vist küll suurepäraselt — ühtlase pildi!

Teiseks, milleks on kümne aasta jooksul mobiliseeritud keelemehi selleks, et võõrnimedele asemele luua uusi või anda omapäraseid; miks on soldatist saanud sõdur, uulitsast tänav, miks ei lase me vanu vene laevu endiste suurvürsti nimedega välisvetesse jne., jne. Küll see oli siiski tarvilik. — Ja miks unustame seejuures omad, kõige selle askelduse „a“! „o“!

Kas on asjad tähtsamad kui meie ise, või oli see värske rahvustunde avaldus lapsemänguna?

Arvan, et siin on alatud valest otsast — oleks pidanud algama endaga; oleks pidanud esimesil iseisivsuse aastail juba teostatama see hüüdsõna, mis oli selle ideekandjate lipukirjaks juba paarkümmend aastat tagasi, nimelt: „Eestlasele eesti nimi“. Meil sipeldakse liiga vanades traditsioonides, kardetakse sildu murda vanaga ja ehitada uusi. Kaugele me niiviisi jõuame? Vaadake soomlasi: igast ajalehest loed hulga nimemuutmise uuendusi ja eeskujuks on just lugupeetud, nimekamad kodanikud!

Tõesti kahju on, kui esineme välismaal kas üksikuna või kollektiivselt (viimane kunsti-näitus Helsingis) oma võõraste nimedega. Saavutatud edu langeb võõrale adressile! Ei ole mõni tõusev täht isiklikult tuttav, mõtled ja kahtled, ei tea, kas ongi eestlane.

Kuid esinemine jääb esinemiseks ja haihtub ajaga, ning lõpuks teed ju iga vähimalegi selgeks teoreetiliselt oma rahvuse ja päritolu, et siingi lõpuks, palju see välismaalane meie tillukesest rahvast või selle nimest huvitatud ongi.

Need, kes töid Eesti Üliõpilaskonnale võidu.
Eesti võistlusgrupp SELL-i taliolümpiaadil.

Kuid asiolu, mis sügavamasse meie hinge peaks lõikama, on haavatud eneseväärtuse tunne: ei kujuta endale tõesti tihenend ja sügavat rahvustunnet — mis saliks oma indiviidi nimetamist võõras keeles.

Me jumaldame otse rahvuslikku omapära, riietume kuuma ilmaga villasesse seelikusse, et see on rahvuslik, juubeldame Taarausis ohvipidustusil, kuid kanname oma isiku nimetusena võõrast sõna. Kus on siin järjekindlus!

Järjekindluse puudus ja maitse vaesus võivad ainult ka hakkama saada sellega, et inimene kannab puhtrahvuslikku ees- aga saksa-pärast sugunime. Mis keel see õieti on?

Antropoloogid kordavad, et me

pole puhast tõugu, kultuurloolased, et meie kultuur on läbi põlenud võõraist elementidest, ja kui meil lõpuks puudub see iga rahvale nii iseloomulik omapärane perekonnanimi, mis jääb siis meil rahvusest.

Meie võõrapärased sugunimed ei ole siis kuidagi eluõiguslikud ja võivad püsida veel vaid inimeste armust, kellel ükskõik on, millist nime ta kannab. Võidakse veel ette tuua seda, et iga nimi on seotud teatava mineviku ja perekonna traditsiooniga. Kuid minevik ei tohiks meile kunagi kallim olla kui tulevik.

Ja mis on meil vabariigi loomine siis üldse muud, kui vanade traditsioonide lõhkumine ja uute ehitamine, mis on meile ja meile vana-

lisele õhkkonnale vastavamad. Me tööime isamaale vereohvreid, toogem siis ka see viimane — võõras nimi — ohvriks tõsisele kultuurilisele iseseisvusele. Ja mis on sidemed vanaga — meil nimega — töötava tuleviku ees, seda näitab tütarlaps, kes loobub vabatahtlikult senisest nimest (välja arvatud muidugi naisõiguslased), et minna lootustäratavale tulevikule vastu. Uute suundade loomine nõuab samuti loobumist vanast, see on mõnikord valus, kuid ilusama tuleviku pärast paratamatu!

Akadeemiline kodanik, otsi ka siin tõe, ole ka siin teenäitajaks: Sina ise, su kaasvõitleja kannab võõrast nime. — Kas peab see ikka nii jääma? Sõna on Sinul!

G. R.

Üks unustatud eluavaldus.

Viimasel ajal on „Üliõpilasleht“ korduvalt peatunud üliõpilaste huvilageduse juures ja konstateerinud selle nähte tugevat olemasolu ja levimist. Ei saa ju vastu pidist väita, kuid nii halb seisukord siiski pole. Laiemad ringkonnad pole olnud ei kunagi ega kuskil just väga ettevõtlikud. Sama

on maksev täiel määral ka üliõpilasmassi (nimelt massi) kohta. Juhtivate isikute kohus on, nagu igalpool nii ka siin, huvipinda leida laiemates hulkades. Kuid seda ei ole tehtud, võimaluste piireski mitte.

Võtame kõigepäält üliõpilaskonna üldorgani — Edustuse. Mida

on ta teinud enese tutvustamiseks laiema üliõpilasingides? Mitte midagi. Ainult ajalehtede reporterid omal algatusel on lasknud niipalju ajalehtedesse, kui nende toimetused on lubanud, sedagi sagedasti väärvalguses.

Meil leidub kahtlemata hulk üliõpilasi (ei julge öelda, et ena-

mus), kes Edustusest rohkem ei tea, kui et ta on olemas. Seda nihästi organiseeritute kui ka organiseerimatute seas.

Kuidas parandada seisukorda? Mis peaks Edustus ette võtma?

Üliõpilaskonna põhikiri näeb ette üliõpilaste üldkoosoleku, kuid seda on kasutatud vähe. Umbes viie aasta eest peeti kaks koosolekut ja — need olid osavõtjate arvu poolest üllatavad. Aula ei mahutanud kõiki ära. Kuid vahe pääl ei ole neid enam korraldatud. Ei saa öelda, et selleks põhjust ei oleks olnud. Üliõpilaskonnal on alati olnud põnevaid küsimusi, nagu laenufond, haigekassa, üliõpilasköök, üldmütsi küsimus ja nüüd jälle uuesti päevakorrade kerkinud kehakasvatuse probleem. On ka veel muid pisiküsimusi, mis kõik väärivad laiemate ringkondade kaasaraäkimist. Aga nad ei ole saanud seda kõige suurema tahtmise juureski mitte teha. „Üliõpilasleht“ ei mahuta ju enesesse kuigi palju, see jääb ikkagi ainult juhtivate ringide avaldusemeks.

Enne uue üliõpilasmaja saamist kavatseti hakata semestrite algusel korraldama üldtutvustamiskoosolekuid uutele üliõpilastele. Kuid ka need on ära jäänud. Ja kui palju asja sääl oleks kõnelda olnud! Pääle üliõpilaskonna keskgorgani küsimuste oleks siin samaväärselt selgitamist nõudnud organiseerimis-, karskus-, hõimuga kehakasvatuse küsimus. Neil

kõigil alul on meil küllalt nii palju tegelasi, et informatsiooni kõnesid ette kanda.

Kõik see ei kuulu ju praeguse korra juures Edustuse kompetentsi, kuid korraldava organina on ta siin olnud andeksandmata loid. Kuid veel suuremal määral on see maksev Hõimuklubi, Karskusühenduse ja Spordiklubi kohta. Juba nende organisatsioonide olemasolu dikteerib neile ette teotsemist laiemalt, kui oma toa nelja seinavahel.

Nüüd aga teab ülikooli astunud noor üliõpilane, et on olemas mingisugused üliõpilaskorraldused. Vähemalt korporatsioonid tunneb ta nende kirjedest mütsidest. Algabki ta piinlikku Canossa käiku organisatsioonist organisatsiooni, mille tulemuseks on sagedasti organiseerumatuks jäämine. Spordiklubi, Hõimuklubi ja Karskusühendus on siis olematud suured.

Võidakse ehk väita, et vähemalt organiseeritud saavad valgustatud kõigist neist küsimustest täielikult. Ma ei ole küll mitte põhjalikult tuttav nende siseeluga, kuid väljaspool avalduvate tunde märkide järele võib paljugi otsustada. Nii on paljudegi ideeliste karsklaste tee uppunud organisatsioonide siseelu omapärasse avaldustesse, paljudki tegevsporlased keskkooli päevilt on minetanud üliõpilaskorralduses oma sportlikud huvid ja, nii võime jätkata lõpmatuseni.

See tuleb sellest, et nad arva-

vad paljalt organisatsiooni liikmeks olemisega kõik saavutanud olevat. Organiseerimatutega võrreldes võiksime öelda, et nad on rohkem enese pääle mõeldnud, kuna üldsuse kasuks ei ole nemadki midagi erilist teinud.

Just sellest, et meil kõik üksikorganisatsioonest sõltub, on võimalik seesugune tuulega maadlemine Edustuses. Organisatsioonide tüübid on liig erinevad, kuid sisuliselt ometi ühed ja samad. Sest välise erinevuse kultus võibki nii meeli tumestada, et võidakse leida (Ksv O. Leesment) niisuguse Ameerika: Värvimüts on meie kultuuri oluline osa.

Just üliõpilaskonna terviku seisukohalt on tähtsad seesugused üldkoosolekud. Nad võimaldavad kõikide mitmepalgeliste mõtteavalduste väljendamist. Siin saaksid üliõpilaskonna ametnikud täiesti erapooletult esitada oma tegevuse ülevaateid, mis oma korda ligen-daks üliõpilasi tema üldettevõttele.

Päälegi on suur kasvatuslik mõju seesugusel üliõpilaste arvamiste „üldparadil“. Siin on võimalus paljudel suud lahti teha ka laiemal hulgal ees, kuna see varem võimalik olnud ainult kitsas üliõpilaste ringis. Kes on kõnelnud varemini, see teab väga hästi, kui suur mõju on kõneleja päale auditooriumil. Praegune aeg nõuab aga igalt haritud inimeselt oskust ja vilumust esinemiseks laiemate hulkade ees.

A. M.

Edustuse koosolek 5. märtsil 1929.

Ilmund 22 esindajat.

Juhatavad ksv. Treufeldt ja Roos.

Protokollivad ksv. ksv. Maandi ja Lillimägi.

Päevakorras: 1) protokoll, 2) juhatuse otsuste kinnitamine, 3) üliõpilasköögi reorganiseerimiskomisjoni aruanne, 4) juhatuse kokukord 1. lugemisel, 5) läbirääkimised.

Protokoll.

Eelmise koosoleku protokoll kutsub esile üldised rahulolematused. Heidetakse ette katkendilisust, puudulikkust ja isegi sihilikkust, viimast eriti protokollide teise poole kohta, mis protokollitud ksv. Häussleri poolt,

Rahulolematusest on niivõrt üldine, et leitakse võimatu olevat protokollil sel kujul kinnitada. Ühelt (korporantide esindajad) poolt nõutakse protokollide täiesti ümberkirjutamist, teiselt (selliste esindajate) poolt peetakse tarvilikuks protokollide parandamist ja täiendamist. Organiseerumatud pooldavad vastuvõtmist ühes täiendustega. Lõpuks võetakse vastu ksv. Everti järgmine ettepanek: esitada parandused sekretäriaadile protokollide lõppu sissekandmiseks ja alles peale seda protokoll kinnitamiseks esitada.

Protokollide kohta on tehtud järgmisi parandusi:

Ksv. Mäe sõnavõtmises on välja jäänd seisukoht. „Olen ise valge

mütsi pooldaja, kuid ma ei pea küsimust niivõrd tähtsaks.“

Ksv. Maandi on täiendanud oma seisukohaavalduse järgmiselt: „Kuu-lun isikute hulka, kes pooldavad valgemuksi kandmist, kuid sellegipärast ei taha sundida seda peale neile, kes selle vastu. Peaksime püüdma ligikaudugi tabada koosolijate üldtahet, kuid praegu pole see nähtavasti võimalik ja need, keda veidi rohkem, pole õigustatud omi mõtteid peale suruma teisele poolele, kes täiesti selle vastu.“

Mis puutub ksv. Roosilt esitatud ettepanekusse, siis pole see küllaldaselt läbi mõeldud. — Ettepanek jätab vabaduse kanda igasugu kaape

Balti üliõpilaskondade nõupidamine.

Leedu lahku SELL-ist?

Teatavasti jäi läinud sügisel Riias peetud VI Soome, Eesti, Läti ja Leedu üliõpilaskondade (SELL) konverentsil lahtiseks Soome üliõpilaskonna ettepanek Poola üliõpilaskonna SELL üliõpilaskondade koostöösse kutsumise küsimuses. Peaasjalikult selles küsimuses tekkinud olukorra lahendamiseks ja teiste küsimuste arutamiseks oli nüüd 17. märtsiks Tartu SELL Keskbüroo istung kokku

kutsutud. Esindajaiks sellele koosolekule olid Tartu sõitnud: Soomest O. Vanne ja O. Oksala, Lätist E. Rempe ja V. Vaits ning Leedust J. Čiburāšs ja J. Pankauskas. Eesti poolt võtsid osa ksv. ksv. A. Treufeldt ja S. Seeman ning Keskbüroo asjaajaja Ed. Sahkenberg.

Koosolekut juhatas Keskbüroo praegune president E. Rempe (Läti), protokollis Keskbüroo asjaajaja Ed. Sahkenberg.

Keskbüroo aruande esitas ksv. Ed. Sahkenberg, kes kõigepealt tutvustas koosolekut SELL üliõpilaskondade ja

Poola üliõpilaskonna vahel peale SELL konverentsi aset leidnud kirj vahetusega. Seda oli põhjustanud Poola ajakirjanduses ilmunud ekslik informatsioon Soome üliõpilaskonna ettepaneku suhtes. Üliõpilaskondade vastustes, eriti Soome üliõpilaskonna omas, selgitatakse üksikasjalikult praegust olukorda, mille järele võimalikud arusaamatused kõrvaldatuks tuleb lugeda.

Kuna möödunud SELL VI konverentsil tekkisid mõningad lahkavõimised SELL konverentside põhikirja tõlgitsemisel, eriti otsuste tegemise küsimuses, on vahepeal Eesti Üliõpilaskonna ja Kesk-

SELL-i Keskbüroo istung Tartus 17. märtsil 1929.
(Ülesvõtte tehtud Üliõpilask. juhatusoas).

a mütse, mis pole küll ühegi organisatsiooni tunnusmärgid, kuid siiski ka mitte sündsamad esitustel. — See ettepanek ei anna sihti, mida temaga tahetakse kätte saada ja seepärast ei saa mina selle ettepaneku poolt hääletada “

Protokollil lõpuosast on täiesti välja jäänd alljärgnev ksv. Sahkenbergi sõnavõtt:

Praegune olukord on täiesti anormaalne. On põhjust olla veendunud, et kõne all olev küsimus pole üles võetud mitte asja enda pärast, vaid kõrvalistel motiividel, valimiseelse meeleolu loomiseks. Nõnda küsimust käsitledes ei jõua meie kunagi tervikluse üliõpilaskonnani. Üliõpilaskonna Edustus pole koht, kus meie omavahelisi lahkkelisid ja erinevusi arendame ning süvendame, vaid oleme siin koos selleks, et ühiselt üles ehitavat tööd teha üliõpilaskonna olukorra parandamiseks. Tehtud ettepanek on ebamäärane soovivaaldus, sest meil puudub maksmapandud korra näol alus, mille põhjal saaksime selle teostamist nõuda.

Juhatuse otsuste kinnitamine.

Kinnitamiseks esitatakse järgmised otsused:

1) Ühendada käesoleva aasta eelarves juhatuse ja välistoimkonna summad.

2) Üldtoimkonnale teha ülesandeks välja töötada Üliõpilaskonna rahalise asjaajamise kord ja juhatuse kodukorrale lisaks laekuri ja selle abi tööjaotus.

3) Määrata välismaal viibivale abiesimehele asetäitja. Ühtlasi lugeda abiesimehe puudumine põhjusega puudumiseks.

Esimene ja teine otsus kinnitatakse läbirääkimisteta. Kolmas leiab südit vastuseisu ksv. ksv. Leesmendi ja Raudsepa poolt, kes sellises talitusviisis näevad kodukorra väänamist ja valesti tõlgitsemist. Vastu võetakse ksv. Sahkenbergi ettepanek: vabastada ksv. Kull ametist tema tagasitulekuni ja valida temale asemik.

Asemikuks valitakse ühel häälel ksv. Roos.

Üliõpilasköögi reorganiseerimiskomisjoni aruanne.

Aru annab ksv. Häussler, kes tähendab, et komisjoni töö oli raske, kuna komisjon on kõigest kaheliikmeline. Edasi loetleb aruandja pikemalt, milliseid toitaineid vajab inimese organism ja millisel määral 24 tunni jooksul, peatub siis lähemalt toiduvalmistamiskulude, teenijate töötasu j. m. paratamatute kulude juures ning leiab lõpuks, et üks korralik, organismi nõudeid rahuldav lõuna läheb maksma 28 senti.

Aruandele lisaks kannab ksv. Häussler ette ühe üliõpilasköögi endise teenija kirja, kus valgustatakse toitumise valmistamise viisi üliõpilasköögis, mis allpool igasugust kriitikat ja tervishoiunõudeid, ja ka toitudeks valmistatavate produktide alaväärtuslikkust

Aruandja lõpetab oma ettekande ettepanekuga, mis nõuab praeguse ökonoomi vallandamist ja üliõpilasköögi Üliõpilaskonna kätte võtmist. Esimesena võtab arvustavalt sõna

büroo poolt välja töötatud täiendused konverentside põhikirjale, mille järele üldiste seisukohtade fikseerimiseks kindlad määrad maksma pannakse. Ka on samuti koostöö kord SELL üliõpilaskondade välisesinemistes välja töötatud.

Informatsiooniteose väljaandmiseks on vahepeal eeltoodud jätkatud, kuid kõik lõplikud käsikirjad pole siiski veel sisse tulnud. Vastastikuse informatsiooni alal pole üliõpilaskonnad seni veel konverentsi otsust teostanud, m'pärasst Keskbüroo poolt vastav meelealutus üliõpilaskondadele on saadatud.

Veel on Keskbüroo poolt suvise ühise ekskursiooni kava välja töötatud ja üliõpilaskondadele saadatud. Spordi alal on konverentsil otsustatud talilõupiaada Läti Üliõpilaskonna poolt korraldatud.

SELL põhikirja täiendamine.

Eesti poolt esitatud põhikirja täiendused otsuste tegemise küsimustes leiavad istungil üldist vastuvõtmist. Selle jõule võivad konverentsid ka hääleteenamusega oma seisukohti fikseerida, mis puhul kolmekuuline protesteerimise tähtaeg jääb. Teiskordset samas küsimuses vastuvõetud seisukoht on lõpulk. Nende täienduste kinnitamiseks või tagasilükkamiseks antakse üliõpilaskondadele ühekuuline tähtaeg.

Poola küsimus.

Selle päevakorra punkti all arenesid koosolekul pikad ja üksikasjalised läbirääkimised. Leedu üliõpilaskonna poolt oli koosoleku alguseks Keskbüroosse saanud pikem memorandum, kus oma kategooriliselt eitavat seisukohta põhjendatakse. Ka läbirääkimiste jooksul ei taganenud Leedu esindajad oma seisukohtadelt sugugi ja nõudsid, et Keskbüroo otsustaks küsimuse lõplikult eitavalt.

Teiselt poolt juhiti üksmeelselt Leedu esindajate tähelepanu sellele, et Keskbü-

roo põhikirja põhjal ei saa keskbüroo kui nõukogu konverentsil lahtiseks jäänud küsimust sisuliselt otsustada, vaid see tuleb järgmisele konverentsile (Helsingis 1930 a. mais) edasi anda.

Vastuvõetud põhikirja täienduste alusel oleks järgmine konverents juba võimaline seda küsimust kas nii ehk teisi otsustama. Et leedulased oma vastutepanekut tagasi ei võtnud, tuli koosolekul oma seisukoht hääleteenamusega vastu võtta, kusjuures Leedu esindajad motiveeritud eriarvamisele jäid.

Sel puhul deklareerisid Leedu üliõpilaskonna esindajad esialgu oma eemale jäämist SELL-i koostööst; jätsid aga hiljem peale läbirääkimisi oma lõpliku seisukoha teatamiseks Leedu üliõpilaskonnale Kaunases, ning teatasid, et nad peale Poola küsimuse otsustamist käesolevast istungist veel vaid informatsiooni otstarbel osa võtavad.

Seega tuleb SELL üliõpilaskondade koostöö laiendamise küsimus Helsingi konverentsil 1930 a. kevadel uuesti sisuliselt otsustamiseks.

Koostöö rahvusvahelistel üliõpilaskonverentsidel.

Riia konverentsil vastuvõetud otsuse teostamiseks esitati Eesti üliõpilaskonna ja Keskbüroo poolt ettepanek, et juhul, kui keegi SELL üliõpilaskond kavatses esineda mõne rahvusvahelisel üliõpilaskonverentsil (peab CIE), siis ta oma kavatsusest teisi SELL üliõpilaskondi aegsasti informeeriks, nii et viimased saaksid esinevat üliõpilaskonda ka omalt poolt informatsioonidega resp. volitustega varustada. Hiljem informeeriks esinev üliõpilaskond teisi niisuguste konverentside tööst. Ettepanek võeti üksmeelselt vastu.

Keskbüroo eelarve 1929/30 aastaks võeti koosolekul 400 dollari suuruses vastu, iga üliõpilaskonna osamaksumaks 100 dollarit.

ka kogu Tartus, sest ta reguleerib teisi söögimajade hindu.

Edasi järgnevad reorganiseerimiskava kohta elavad mõtteavaldused. Leitakse, et esitatud kava ei või üldse tulla arutuse alla (ksv. Usk), heidetakse ksv. Häusslerile ette lahustootamist majandustoimkonnast ja rängalt süüdistava kirja pikemat aega enese käes hoidmist (ksv Raudsepp), Ksv. Rooson tunnustab ettekantud kirja hirmuhäratavaks, kuid ebausutavaks, juhü tähelepanu ka sellele, et kallimadki söögimajad kaebavad ainulise tagurpidi mineku üle, kuidas võib siis isegi juba odav üliõpilaskööök anda toite veel odavamini. Ksv. Reiser ja Treufeldt hoiatavad vana mahaõhkumise eest enne kui uut pole üles ehitatud, sest kava ei näita mingisugust uut teed.

Esitatud kava kaitseks võtab sõna ksv. Häussler, kes tähendab et kõõgi ühistegelisele alusele viimine ei sünnita mingeid raskusi, ja ka ksv. Mikhla. Viimane juhü tähelepanu järgmistele asjaoludele: üliõpilaskööök tuleb reorganiseerida, kuna ta on tõesti

Jooksvaid asju.

Jooksvate asjade all esitas Läti üliõpilaskond SELL üliõpilaskondade alalise spordikomisjoni statuutide kava. Komisjoni ülesandeks on SELL üliõpilaskondade vahel sportliku suhtlemise elevustamine, milleks igal aastal veebruari ja septembri kuudel SELL üliõpilaskondade spordivõistlused korraldatakse. Esitatud kava anti seisukoha võtmiseks üliõpilaskondadele edasi.

Keskbüroo asjaajaja ksv. Ed. Sahenbergi poolt esitatakse kaks soovialdust, et 1) üliõpilaskonnad kohe kiires korras asuksid suviste matkamiste korraldamise eeltoode teostamisele, nii et igal maal saaks suveks ühe matkapunkti võrk ellu kutsutud ja 2) et üliõpilaskonnad varustaksid teisi SELL üliõpilaskondi ja Keskbürood 15. aprilliks oma maa kohta olevate reisisuhtidega. Mõlemad soovialdused võetakse vastu.

Lõpuks informeerib E. Rempe, kes on praegu CIE abipresidendiks, koosolekut CIE tegevusest, eriti ühenduses Saksa üliõpilaskonna CIE-sse vastuvõtmise küsimusega. Nimelt tekitab selles küsimuses raskusi asjaolu, et saksa üliõpilaskond nõuab omale kõõgi Saksa rahvusest üliõpilaste esindamise õõgust, eitadaes riigiprintsiipi. Teisest küljest on Saksas praegu kaks võistlevat üleriiklikku üliõpilaskonverentsi, kes üksteisega sõjalal. Kumb neist, ja missugustel tingimustel, CIE liikmeks saab, selgub vast tuleval suvel Budapesti konverentsil.

Keskbüroo koosoleku lõpetades kahteseb juhataja E. Rempe, et selle jooksul teatud disharmonialet esile on tulnud, ning avaldab ühtlasi lootust, et inimsuse põhimõtte alusel Ida-Euroopa konsolideerumine lähemal ajal peaks teostuma ja et ka SELL üliõpilaskonna selleks oma õõge m o d u s v i v e n d i leiavad.

majandustoimkonnajuhatajaks ksv. Mägi, juhtides tähelepanu sellele, et kiri on kirjutatud ksv. Häussleri enese poolt teenija etteütluise järele. Ei ole võimalik, et ta vastab tõele. Edasi tähendab Mägi: arvasin, et komisjon esitab midagi olulist, kuid ta pole teinud seda. Peab ka nimetama, et majandustoimkonnalt pole mingisugust nõu küsitud. Komisjoni teeb ettepaneku — üliõpilaskööök võtta Üliõpilaskonna käte. Kuid kuidas seda teha, sellest ei kõnele ettepaneku tegijad midagi. Köök oli kord Üliõpilaskonna käes, kuid töötas kahjudega

Mis puutub üliõpilaskööõgi toitvate väärtusse praegust, siis peab tähendama, et ankeetid näitavad vähe nurisemist. Köõgi olud paranevad päev-päevalt, komisjoni poolt tehtud ettepanekud ei aitaks aga siin midagi. Uute palgaliste ametnikkude võtmine tõstaks ainult kulusid

Üldse peab tähendama: olukorda on kujutatud palju hullemana kui ta on tõepoolest. Üliõpilaskööõgil pole teeneid ainult Üliõpilaskonnas, vaid

puudulik, eriti halvad on odavam hinnalised lõunad. Reorganiseerimiskomisjoni liikmete arvu tuleb paremate töötulemuste saavutamiseks suurendada. Praegune ökonoom peab vallandatama. Pole usutav, et üliõpilaskööök normeerib Tartu söögimajade hindu nagu väidab ksv. Mägi.

Komisjoni tööd hindab pikemalt veel ksv. Evert, tähendades, et kõõge karedamad arvustajad pidid andma kava, kuidas üliõpilaskööõki reorganiseerida. Komisjoni poolt ei ole aga mitte midagi uut juurde toodud. Juba enne on kõneldud kõõgi ühistegelisele alusele viimisest. Komisjonilt oleks oodand selle kava üksikasjalikku väljatöötamist. Kirjas tähendatud andmed on otse kriminaalsed. Siin langeb raske vastustus üliõpilaskonnale. Vastavad organid peavad selgitama, kas toodud andmed on tõttisaldavad.

Sellepeale vastab ksv. Häussler, et tema neid andmeid kontrollind ei ole. Nende eest vastutab loomulikult allakirjutanu.

Ksv. Mägi toob lähemaid tõen-

Üliõpilaskonna VIII Esinduse valimised.

Vaevalt lõppesid üliõpilaste toetusnädala tööd, kui juba algasid uue Esinduse valimiseks askeldused. Üksikud rühmitused koostasid tegevuskavu ja lendlehti, pidasid kihutuskoosolekuid ja olenguid.

Valimistoimkonnale esitati eelmise aasta eeskujul 9 kandidaatide nimekirja, millistest aga maakondlike kogude kandidaatide nimekirja kui hiljem sisseantud tagasi lükati. Seega võisid esineda valimistel ainult 8 nimekirja.

Valimised toimusid üliõpilasmajas 16., 17. ja 18. märtsil.

Valimiste tulemused selgusid 18. märtsi õhtul. Üldse oli häält antud 2340, millest pealekirjutatud märkuste tõttu 14 maksvuse tuks tunnistati. Nimekirjade järele jagunevad hääled ja Esinduses saadud kohtade arv järgnevalt:

Nr. 1 — Vene üliõpilaste ühine nimekirja — 193 häält (l. a. 182 h., 3 kohta). Esindusse pääsevad 3 esindajat: N. Belousov, E. Villamov ja H. Muischnek.

Nr. 2 — Saksa üliõpilaste ühine nimekirja — 157 häält (l. a. 180 h., 2 k.). Esindusse saavad 2 esind.: B. Breevern ja F. Sellheim.

Nr. 3 — Organiseerimatute üliõpilaste nimekirja — 183 häält (l. a. 259 h., 3 k.). Esindusse pääsevad 2 esindajat: K. Mihkla ja O. Tubarik.

Nr. 4 — Üliõpilasseltside Liidu kandidaatide nimekirja — 219 häält (l. a. 276 h., 4 kohta). Esindusse saavad 3 kandidaati: A. Mägi, H. Evert ja J. Peet.

Nr. 5 — Eesti korporatsioonide rühma kandidaatide nimekirja — 863 häält (l. a. 581 h., 7 k.). Esindusse kuuluvad 11 kandidaati: H. Paalman, O. Leesment, J. Libe, A. Otti, R. Palgi, J. Rebane, G. Vahrberg, E. Riikmann, M. Osche, J. Tikks ja A. Johanson.

Nr. 6 — Juudisoost üliõpilaste nimekirja — 119 häält (l. a. 84 h., 1 k.). Esindusse saavad 2 esindajat: D. Pasternack ja M. Bakscht.

Nr. 7 — Eesti Üliõpilaste Seltsi, Eesti Naisüliõpilaste Seltsi, ÜNÜS „Ilmatari“ ja EÜS „Huljehiie“ ühine kandidaatide nimekirja —

476 häält (l. a. 491 h., 7 k.). Esindusse pääsevad 6 kandidaati: E. Kull, S. Seemann, E. Roos, K. Lillimägi, H. Riomar ja R. Uhke.

Nr. 8 — Radikaalsete ja sotsialistlike üliõpilaste nimekirja — 117 häält (l. a. 111 h., 1 k.). Esindusse saab 1 esindaja: A. Marmor.

Kui ülaltoodud andmed määravad kindlaks ainult üliõpilask. VIII Esinduse üldilme, siis tähistavad juba kindlamini uue Esinduse tegevuse suuna ja sihid ametid, s. o. kohtade jaotused, mis teostuvad aprilli teisel poolel.

Jääks soovida, et Tartu Üliõpilaskonna juhtimine ja üldtegevus ei libiseks üksikute kitsarinnaliste rühmituste kätte, vaid et Tartu Üliõpilask. VIII Esindust juhiks kaasvõitlejad, kes teostaksid lähendusel-olevad üliõpilaste omaabi ettevõtted (õpilaenu fond, haigekassa, õpiraamatute kirjastus, üliõpilaskõogi reorganiseerimine) ja rahuldaksid kõikide üliõpilaste huve ja püüdeid.

K. M.

dusi, kuid et üliõpilaskõök pidurdab teiste söögimajade hindu, eriti osutavat seda viimaste hindade tõus suve vaheajal. Mainitu pooldab ka üliõpilaskõogi eraisiku kätte jäämist.

Lõpuks esitab ksv. Reisner järgmise ettepaneku: anda üliõpilaskõogisaali reorganiseerimiskava komisjoni tagasi, kusjuures see töötaks läbi kooskõlas majandustoimkonna arvamiste ja andmetega ja alles siis esitada Edustusele. Ettepanek võetakse vastu.

Ksv. Mihkla ettepanekul täiendatakse reorganiseerimiskomisjoni 3 liikmega Valitakse kaasvõitlejad: Reisner, Evert ja Palgi. Komisjoni kokkukutsujaks määratakse majandustoimkonna juhataja.

Sellega lõpeb see päevakorra punkt ning siirdutakse teisele: juhatuse kodukorra l. lugemisele, kus see väheste parandustega vastu võetakse.

Läbirääkimised.

Ksv. Treufeldt teatab, et Edustusest on lahkunud ksv. Adams, asemele kutsutud ksv. L. Künnapas. Edasi teeb ettepaneku üldtoimkonda valida üks liige, kuna toimkonnas on üks koht vaba. Valitakse ksv. Kool.

Sõna võtab arupärimiseks ksv. Sahkenberg. Üliõpilaskõogi küsimuse all tulid ksv. Häusslerilt sõnad, nagu oleks üliõpilaskonnas huvi üli-

õpilaskonna ühiste ettevõtete, näit. toetusnädala vastu, kadund. Minu arvates säärast tüdimust ei ole, küll aga võib selle tekkimisele kaasa aidata ksv. Häussleri esinemine viimasel organiseerimatute koosolekul. Sest ksv. Häussler Edustuste tööst ja tegevusest aru andes, levitas täielisi valeandmeid, näit., et eelarvest ei peeta kinni, haigekassa fondi hääks korjatud summad ei lähe määratud otstarbeks, haigekassa põikikirja ei esitata Ülikooli Valitsusele kinnitamiseks jne. See on teadlik ebaõigete teadete levitamine ja Edustuse diskrediteerimine, sest ksv. Häussler on juhatuse liige ja ta peab tundma tõelist olukorda. Missugustel motiividel on me juhatuse liige sääraseid andmeid laiali kannud?

Selle peale vastab ksv. Häussler, et tema väsimuse tõttu täna vastata ei saa (kodukorra järele on arupäritaval soovikorral õigus vastata järgmisel koosolekul).

Edasi järgnevad elavad vaidlused ja Häussleri teguviisi üksmeelselt hukkamõistvad sõnavõtmised. Vähepeal tõstab ksv. Häussler kvoorumi küsimuse üles, kuid tagajärjeta, sest kvoorum on koos.

Kuna ksv. Häussler sel koosolekul vastata ei taha ja kuna tema poolt lehitatud valeandmed järgmise koosolekuks (nädala pärast) selgitamata ei või jääda, siis otsustatakse koosolek koos-

olek lõpetada ja järgmine koosolek pidada viie minuti pärast.

Koosolek lõpeb kell 2,35.

Edustuse koosolek

6. III 29 öösel kell 2.40.

Koos 16 esindajat.

Juhatavad ksv. Treufeldt ja Roos. Protokollivad ksv. Lillimägi ja Maandi.

Päevakorras: 1) 5. märtsil vastu võetud arupärimine ksv. Häussleri vastu tema ülesastumise kohta organiseerimatute avalikul koosolekul 4. III 29., 2) läbirääkimised.

Arupärimise lahendumine.

Sõna võtab ksv. Häussler ja teatab, et tema viie minuti jooksul andmeid ei saand kontrollida. Selle kui ka väsimuse tõttu tema sel koosolekul vastata ei saavat.

Vastus ei rahulda ei arupärijat ksv. Sahkenbergi ega teisi Edustuse liikmeid. Avatakse uuesti läbirääkimised. Seisukorra lahendamiseks järgmine 15 hääle pooldolekul vastu võetud ülemineku vormel ksv. Sahkenbergi poolt:

Üliõpilaskonna Edustus, ära kuulades ksv. Häussleri vastuse tema ülesastumise kohta organiseerimatute üliõpilaste avalikul koosolekul 4. III 29., leiab, et ksv. Häussler on Üliõpilaskonna Edustuse ja juhatuse liikmena avaldand ebaõiged ja Üliõpilaskonda

diskrediteerivaid teateid ja tunnustab tema teguviisi hukkamõistetavaks.

Peale ülemineku vormelt vastuvõtmist teatab ksv. Häussler enda lahkumise juhataste, toimekondade ja komisjonide liikme kohalt.

Et mitte töotakistust tuua, otsustatakse otsekohe vabadele kohtadele uued liikmed valida. Valitakse: juhatuse ja üliõpilasköögi reorganiseerimiskomisjoni ksv. L. K ü n n a p a s, toetusnädala toimk. ksv. H. R a u d s e p p.

Järgneb teine päevakorra punkt, kus läbirääkimised esitatakse korporantide poolt.

Küsimusi «Üliõpilaslehe» toimetajale.

Ksv. Leesment — „Üliõpilaslehe” sisu kohta on sageli nurisemist olnud. Viimasel ajal oli ta juba muutunud vastuvõetavaks kõigile. Nüüd on aga jällegi eksitud põhimõtte vastu, et „Üliõpilaslehte” kui Üliõpilaskonna häälekandjat ei või kasutada parteipoliitika ja valimiseelse kihutustöö teenistusse. Viimases numbris avaldatud artikkel „Näokatted” sisaldab raskeid, kuid täitsa alusetuid ja põhjendamatu etteheiteid ühele Edustuse rühmale ja seda äärmiselt ebakorrektses toonis. Eriti lubamata on see, kui „Üliõpilaslehe” peatoimetaja kasutab lehte oma huvides. Samuti on mahutatud „Üliõpilasleht” nr. 2. Edustuse koosoleku protokoll olla tahtev kirjutis, mis aga milgil kombel ei vasta ametlikule protokollile. Kontrollimata ja sihilikke teateid ametlikus osas „Üliõpilasleht” siiski avaldada ei tohiks.

Ksv. Roos — „Üliõpilaslehe” toimetaja ei eksisteeri ainult „Üliõpilaslehe” toimetajana, vaid ka isikuna. Viimase olen esinend tähendatud kirjutises, avaldades omi tõekspidamisi ja arvamisi. Kirjutise sünni põhjustas eelmisel Edustuse koosolekul ülestõstetud süüdistus osa Edustuse liikmete vastu selles, et need lõhkuvat sihilikult leplikkuse vaimu. Näitasin selles kirjutises, et midagi taolist ei ole olnud, esiteks ja teiseks, et korporandid ei luba endid arvustada. Ning pealeselle sunnivad teistele poolvägisi omi harrastusi peale. Kirjutis on varustatud otsast otsani tõendustega. Mingit valimiseelset võtet see kirjutis ei sisalda. Selles võib igati üheskes veenduda. Mis puutub etteheites viimase Edustuse protokollile refereerimises, siis on see täiesti põhjendamine. Protokoll on peaaegu sõnasõnaline ärakiri Edustuse protokollist. Täiendatud on seda ainult ksv. ksv. Adamsi, Everti ja minu sõnavõttudes, sest need olid liig puudulikult protokollitud. Et olen jälginud Ed. protokollist, seda tõendab ilmselt see asjaolu, et protokoll kokkuvõtte sisaldab sama katkendlikkuse, mida heidetakse ette protokollile ja mispärast seda täna ei kinnitatud. Nii on ksv. Leesmenti etteheited igas osas põhjendamatud.

Ksv. Leesment — Ei taha öelda, et ksv. Roosil poleks õigus oma arvamist avaldada, kuid ksv. Roos peaks ta-

litama nagu „Üliõpilaslehe” toimetaja ja peaks hoolitsema, et „Üliõpilasleht” oleks Üliõpilaskonna häälekandja. Samuti pole ka „Üliõpilasleht” midagi teinud toetusnädala kasuks, mis ta kohus oleks pidanud olema. Mis puutub aga parandustesse „Üliõpilaslehes”, siis on ksv. Adamsi väljendus „Üliõpilaslehes” sootu teine, kui see oli Edustuse koosolekul, ja kui laskis ksv. Roos teha parandusi ühtedel ksv. ksv., miks ei lasknud ta seda teha teistel. Lõpuks mispärast on tarvitatud „Üliõpilaslehe” protokollis org-ide nimetusi sõnavõtte juures? — kaud see taktika on võetud?

Ksv. Raudsepp — Täienduseks ksv. Leesmendi sõnadele pean tähendama et „Üliõpilaslehe” protokoll on täiesti sihilik ja muudetud. Nagu minu sõnad „ärgu võetagu meilt võimalust, meid esitada värvimütses” pole ma kunagi öelnud. Samuti sihilik on org-ide nimetuste tarvitamine. Peaks kindlasti püüdma, et „Üliõpilaslehes” ilmuksid ainult kinnitatud protokollid.

Ksv. Roos — Ma pole eksind „Üliõpilaslehe” toimetajana avaldades eelpool tähendatud kirjutise, sest „Üliõpilaslehe” sisu suhtes ei maksa mingisuguseid kitsendavaid määrusi.

Toetusnädala erinumbri asjus pole ksv. Mägi minu poole ametlikult pööranud. Seda numbrit pole palutud, välja arvatud ksv. Leesmendi soov mõni päev enne toetusnädalat. See on ju ometi hilja. Selles asjas võib mind süüdistada, et olen pannud org-ide nimed sõnavõtjate nime järele, kuid see on tehtud ruumi säästmise mõttes, sest rühmade nimed on liig pikad.

Ma olen korporantide kirjutisi alati püüdnud saada ja neid kunagi tagasi lükanud, kuid teie kirjutate liig vähe.

Kui Edustus nõuab, et peab kinnitatud protokollid „Üliõpilaslehes” avaldama, siis on see kahjuks „Üliõpilaslehele”. Protokollid vananevad ja arhiivmaterjali pole ju tarvis avaldada.

Ksv. Treufeldt — „Üliõpilasleht” peaks olema vastuvõetav kõigile, ta peaks olema lähedal kõigile üliõpilasile. Kuid ta ei saa seda olla, kui ta on ühtede vaenulik. Järjest tungitakse ühtede kallale, võiks ka seda teha teine pool, kuid siis vastatakse 30 suust vastu. Ka suudaks sellele kõigile vastu panna, kuid ei tahtnud küsimust liig teravale pinnale viia.

Ksv. Mägi — Meil süüdistatakse rohkem kui tarvis. Protokoll „Üliõpilaslehes” ei ole erapooletu, kuid ksv. Roos püüdis teha, mis ta võis, sest protokoll ise oli ka puudulik.

Toetusnädala asjus oli küll kõnelus ksv. Roosiga, kuid kindlat ettepanekut ei olnud.

Ksv. Leesment — Artikleid ei avaldata täielikult, isegi lisatakse vahel omavoliliselt juure ebaõigeid teateid, näit. minu artikkel Poola sõidust. Ei ole ka vastu võetud korp. Indla poolt sisse antud artikkel, mida paluti avaldada nende aastapäeva puhul.

Pole ideaalne, et kedagi sunnitakse tellima „Üliõpilaslehte”. Oleks vaja just, et tellitaks vabatahtlikult lehe enda pärast. Hakkas juure tulema tellijaid, kuid sarnaste nähtuste ilmsiks tulles, kaovad nad jälle. Ei hakka ju keegi lehte tellima, kui teda söimatakse.

Ksv. Evert — „Üliõpilasleht” on kahe äärmuse vahel. Kui ta kirjutab elavalt, ei meeldi ta ühtede, kui teeb ta seda loiu, ei kellelegi. Viimasel ajal hakkas „Üliõpilasleht” elavamaks mine-ma. Toimetuse ei tohi midugi tagasi lükata seda, mis talle ei meeldi. Ei või ka liig teravusi esile tulla. Mis puutub protokollidesse, siis ei võiks küll ära oodata kinnitatud protokolle, sest siis läheks protokollid liig vanaks.

Ksv. Sahkenberg — Ei saa kons-tateerimata jätta, et viimane „Üliõpilasleht” ei olnud erapooletu. Ei saa ka leppida sellega, et ei pooldata „Üliõpilaslehte” sellepärast, et kellestki ei räägita head, nagu korp-ide seda ütlesid.

Ksv. Raudsepp — Teie suhtute meile vaenuiselt ja see kajastub selgelt „Üliõpilaslehes”. Praegu etteoodud põhjused on kindlasti sarnased, kui nad edasi kestavad ei saa meie „Üliõpilaslehele” jalgu alla.

Ksv. Roos — Ksv. Leesmendi märk-me suhtes korp. Polonia juubeli kohta olgu tähendatud, et selle moonutamine seisis selles, et „esindaja” asemel oli pandud „esindajad”, sest märkme alguses on öeldud: kutse saadeti Tartu Ülikoolile ja korp. Esticale. Kõik aeg lauldi kiidulaulu Estica esindajale ksv. Leesmendi, kuid sellejuures ei olnud öeldud, kas Ülikooli esindaja võttis osa. Mõttesin, võib olla võttis, siis on õigem panna „esindajad”, kui ei võtnud, siis eksimus ei ole suur.

Korp. Indla kirjutise tagasilükkamist pole olnud. Järgmine number on Akad. Meeskoori number ja toimetusel pole selle kohta ruumi lubamise suhtes õigust. Järgmises numbrisse lubasin neile kahe leheküljelise ruumi. Artiklit pole üldse seisu antud, siin valetab ksv. Leesment otse lausa.

Korporandid ise püüavad „Üliõpilaslehel” jalgu alt ära lüüa. Nad ei taha, et teised kirjutavad. Aga ise nad ka ei kirjuta. Kas see on kellegi kirjutamine. kus 10 aasta jooksul antakse kaastööd ainult kolm neli kirjutist. Samuti ei telli nad ka mitte. In corpore ainult Filiae Patriae.

Ja näiteks: üks korp. võttis eelmisel semestril „Üli-lehe” erinumbri ja lubas ühe semestri jooksul „Üliõpilaslehte” tellida, kuid ei ole seni tellinud. Kuidas seda seletada.

„Üliõpilaslehega” ollakse viimasel ajal tellijate seas rahul. Korporantide nurisemine on täiesti alusetu.

Ksv. Sahkenberg — Teeb ettepaneku: ära kuulates ksv. Roosi seletusi, lõpetada koosoleku.

Ettepanek võetakse ühel häälel vastu.

Koosoleku lõpp kell 4,30.

Vastutav ja peatoimetaja: **Ed. Roos**. Toimetuse sekretär: **K. Mihkla**. Liikmed: **H. Bergmann, A. Marmor**. Väljaandja: **Tartu Üliõpilaskonna Edustus**.

† ARTUR ROOSE

Oma kaastöölise leinab „Üliõpilasteleht“.

Kullasepa ja graveerimise tööstus

JOH. VILLMANN

Tartus, Küütri t. 2 (vastu kino Athenat.)

Valmistan kõiki sellele alale puutuvaid töid, nagu: korporatsioonide vapid, seltsi märgid, monogrammid, käekirjad, emalleerimise töid jne.

Töö korralik ja hinnad võimalikult odavad.

Kondiitri äri ja kohvik

H. FEISHNER

TALLINN,

Harju 45, telefon 19-50.

Paelavabrik
A.-s.
„Rauaniit“

== Tallinn ==

Soovitab korporatsioon-paelu mitmesuguses lauses ja värvides. Mitmesuguseid shalle, sokke, kaelasidemeid, siidi-, rips-, fitsel-, fress- ja kummipaelu jne. Crêpe de Chine, kõlapits, trikoorliet, siidi-, mantli-, yoodri- ning külbarariiet

Saada üle Eesti. Saada üle Eesti.

Inglise kalevi-äri
S. PALEY

L O N D O N

TALLINNA OSAKOND:

VIRU TÄN. 23.

Soovitab suures valikus praegu Inglismaalt kohale jõudnud moodsama is mustrites

ülrikonna-, palitu- ja smokingi riideid.

Üliõpilastele hinnaalandus.

N. M. R. U. EINELAUD

TALLINN, LAI TAN. 1.

TELEFON 12-15.

*

Akadeemilise pere koonduskoht.

Hommik-,
lõuna- ja
õhtusöögid.

Kodusel viisil maitserikkalt valmistatud
toidud. Mõeldavad hinnad.

Teeimine ja riiehoold tasuta.

Moodsad mööblid, mis
Teid rahuldavad

soovitame omast laost:

magamistoa-
söögitoa-
kabineti-
saali-
nahk-

mööbleid

Palume külastada meie ladu
vabriku juures.

Soodsad järelmaksu tingimused.

Mööblivabrik

A.-S. „MASSOPRODUKT“

Tallinn, S. Tartu mnt. 61-d.

Telefon 18-96.

A.-S.

Eesti Reisibüroo

PEAKONTOR: Tallinn, Pikk t. 6.

Telefon 20-20, 20-21

OSAKOND: Tartus, Suurturg 7.

Telefon 3-72.

Müüb raudteepileteid kõiki-
desse kodumaa raudteejaama-
desse ning kõikidesse Euroopa
suurematesse linnadesse. Laeva-
piletid igasse ilmaosasse. Ohu-
sõidu piletid „AERO“ ja
„DERULUFTI“ liinidel.

Muretseb välispasse ja viisumeid.

Annab nõu väljarändajatele ning
turistidele ja muretseb vastavaid
piletid neile igale poole.

„Estoking“ jalanõud valmistatakse
kõige uuemate mude-
lite järgi.

„Estoking“ jalanõud valmistatakse
kõige parematest
materjalidest.

„Estoking“ jalanõud on seepärast
nägusad ja vastu-
pidavad.

„Estoking“ jalanõud on seejuures
võrdlemata odavad.

„Estoking“ jalanõud on igalpool
tuntud ja nõutavad.

Vabriku kaitsemärk

Estoking
Tallinn

EESTI RAHVAPANGA

arvete seis 28. veebruaril 1929. a.

AKTIVA.

Kassa ja jooksvad arved feistes pankades	210.056.95
Väärtpaberid ja väljamaa raha	5.178.88
Laenud	2.147.286.57
Korrespondendid	318.894.06
Osamaksud feistes asutustes	6.354.34
Garantiide deebitorid	796.826.10
Riiklised laenud	914.152.45
Kinnis- ja vallasvarad	269.983.58
Mitmesugused aktivad	104.255.09
Ärikulud, makstud %/ ja komisjon	15.841.35
Liikmete kohustused	474.400.—
	<hr/>
	5.263.219.37

PASSIVA.

Osa ja muud kapitalid	287.970.99
Hoiusummad	1.435.119.36
Vekslite rediskont ja muud laenud Eesti Pangas	787.657.95
Korrespondendid	259.209.66
Garantiid	796.826.10
Riigikassa, tagasimaksetavad riiklised laenud ja kala- meeste laenu fond	948.382.05
Mitmesugused passivad	184.084.41
Saadus %/ ja komisjon	58.454.55
Liikmete lisavastutus	474.400.—
1928. a. puhaskasu	32.124.30
	<hr/>
	5.263.219.37

JUHATUS.

EESTI KOMMERTS PANK

Peapank: Tallinn, S.-Karja tän. 7

Osakonnad: Tartu, Viljandi, Pärnu, Valga, Petseri, Narva ja Haapsalu.
Telefonid: peapangas 1-57, juhatus 9-89 ja 22-09. Panga keskjaam: 6-13,
9-86, 15-07, 19-03, 19-62 ja 29-61. Telegraafi aadress: «KOMPA».

SISSEMAKSTUD PÕHIKAPITAL KR. 1.400.000.—

Võtab raha hoiule

Annab laenusid vekslite, obligatsioonide
ja mitmesuguste väärtuste kindlustusel

Ostab ja müüb välisraha ja tšekke, Eesti
Hüpoteegipanga pantlehti, Eesti 1927. a.
välislaenu pabereid

Saadab raha teistesse linnadesse kodu-
ja välismaal

Toimetab kõiksugu pangaoperat-
sioone

Korrespondendid kõigis kodumaa linna-
des, alevites ja tähtsamates välismaa
linnades

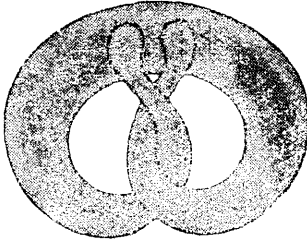
Kiire pangatalitus

PANGA JUHATUS.

KOHVIK

avatud kl. 7-19.

Kell 10 soojad
veekringlid.

Asut. 1842. a. **E. A. BOENING** Asut. 1842. a.
Tartu, Uueturu 15, telef. 68-9.

Café MARCELLE

Tallinnas. Telefon 30-50.

Üliõpilaste koonduskoht.
Igapäev Five o'clock tea.
Mängib The Rolf's Band.
Õhtuti Kabaree ja tants.

Saapatööstus ja -kauplus

A. JOSSET,

asut. 1895. a. :: Tartus, Küüni t. 4.

Soovitab jalanõusid kõrges headuses ning täieliku vastutusega töö eest.

Kui
Puhki leivaga
end toidad,

Siis
kõik eksamid
kergest' võid-
dad!

*Tarvitage meie
suurveski saadusi!*

J. Puhk ja Pojad

Tallinn

Paberossid

„EVA“

20 tk. — 35 snt.

O./Ü. «Tubak».

Ostke pühadeks
Ed. & J. Loskit'i

maitsvaid

VEINE.

TUDENKONNÄ MEHED JA NAISED!

VENNAD VEPP

**MOE
PUDU-
JA
PESU-
ÄRI**

TARTUS

Kaubahoov nr.2

TELEFON 481

**Valik rikkalik / / Kaup odav
Müük suurel ja väiksel arvul**

**KEVAD TULEB LÄBI PORI JA VEE!!!
VARUSTUGE MAITSEKATE RIIETUSATRIBUUTEGA!**

JA...

Taimevõid

Bona, Priima ja Alfa

on igalpool hinnatud,
kui parimad taimevõid
Eestis

Müük igalpool / / / Müük igalpool

VÄRSKE JA LÕBUS MEELEOLU

tudengite organisatsioonide peoõhtutel ja olengutel on ainult
siis, kui nende laual ei puudu

E. T. K.

» SÕSTRA- JA ÕUNAVEINID «

ning maitsvad suupisted:

E. T. K. kilud ja E. T. K. sprotid.

Oma headuse poolest on need kaubad saanud
kõikide üldtunnustuse. NÕUDKE IGALT POOLT.

★

Pealadu: E. T. K.

Tallinn, Lai t. 39/41.

(Eesti Tarvitajate Keskühisus.)

Haruladu Tartus, Maarjamõisa tänav nr. 21.

Nind 25 senti.